

CELJSKI
22. FEBR. 1957
LETO VIII. ŠT. 7
CENA 15 DIN

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA CELJSKEGA OKRAJA

Pogovor s predsednikom komisije za družbeno upravljanje pri OO SZDL v Celju tov. Stanetom Sotlerjem

KAKO IZBOLJŠATI DELO?

Priloge za kongres delavskih svetov Jugoslavije v celjskem okraju

V prvi polovici letošnjega leta bo v Beogradu kongres delavskih svetov Jugoslavije. Ta kongres bo temeljito analiziral delo organov delavskega upravljanja na vseh področjih našega gospodarstva. Na kongresu bo sodelovalo okoli 1.200 delegatov. Ker je celjski okraj dokaj industrijsko razvit, bodo tudi naši delavski sveti močno zastopani na kongresu. Da bo kongres čim bolj uspeh, so že v vsej državi v teku temeljite priprave. Tudi v našem okraju se delavski sveti že pripravljajo ter na konferencah obravnavajo probleme, o katerih bodo na kongresu delegati razpravljali.

S tem v zvezi je uredništvo našega lista zastavilo predsedniku komisije za družbeno upravljanje pri Okrajnem odboru SZDL v Celju, republiškega poslancu tov. Stanetu Sotlerju nekaj vprašanj, na katera je takole odgovoril:

1. ALI BI NAM LAHKO POVEDALI NEKAJ SPLOŠNIH UGOTOVITEV O DELAVSKEM IN DRUŽBENEM UPRAVLJANJU V CELJSKEM OKRAJU?

Na to vprašanje bi lahko zelo obširno govoril o dobrih pa tudi o slabih straneh razvoja družbenega upravljanja v okraju. Ker mi je pa v listu skopo odmerjen prostor, se bom omejil pri tem vprašanju le na dejstvo, da smo z razvojem delavskega in družbenega upravljanja v glavnem zadovoljni. Seveda so še velike vsebinske razlike v organih delavskega upravljanja zlasti med večjimi in manjšimi podjetji, kar je povsem razumljivo. V mnogih večjih podjetjih so v tem pogledu napravili že ogromen korak naprej, medtem ko v manjših podjetjih šele iščejo pravo vsebino dela. Poleg drugih vzrokov, da se delavsko upravljanje v manjših podjetjih še ni zadovoljivo razvilo je nemajhen vzrok za tako stanje dejstvo, da so se politične organizacije in oblastni organi premalo brigali za mala podjetja. Po navadi so se začeli zanimati za ta podjetja šele takrat, ko so zabredli v razne težave in se znašli pred prisilno upravo ali likvidacijo.

Pa tudi v večjih podjetjih še ne moremo biti povsem zadovoljni z delavskim upravljanjem. Premajhna razgledanost, pomanjkljiva vzgoja in izobrazba delavcev, hkrati pa slab sistem dela delavskih svetov marsikje močno zavira uspešnejši razvoj organov delavskega upravljanja. K uspešnejšemu delu bi gotovo pripomogli tudi posvetovalni delavski sveti po obratih. Na žalost pa teh še v nobenem podjetju v našem okraju ni. Priporočljivo bi bilo, da bi s to prakso začeli vsaj v večjih delovnih kolektivih kot n. pr. v velenjskem rudniku, železarni Štore ter v celjski emaljarici. Obratni delavski sveti, ki bi imeli posvetovalno funkcijo, bi bili brez dvoma v veliko pomoč delavskemu svetu podjetja.

2. KAKO POTEKAJO PRIPRAVE ZA KONGRES DELAVSKIH SVETOV?

Komisija za družbeno upravljanje pri Okrajnem odboru SZDL v Celju je sklicala po vseh občinah v okraju konferenco, na kateri so se predstavniki delavskih svetov pogovorili o pravicah za kongres delavskih svetov. Te konference so bile že v vseh občinah, razen v občini Laško in Slovenski Konjici. Konference so bile povsod zelo dobro obiskane; na njih so člani delavskih svetov živo razpravljali o delu in problemih delavskega in družbenega upravljanja. Težišče razprav je bilo predvsem na vsebinski obdelavi problemov, katere bodo na kongresu obravnavali.

Naj navedem nekaj ugotovitev s teh konferenc. Predvsem so povsod poudarili potrebo, da je potrebno za uspešnejši razvoj organov delavskega upravljanja zagotoviti večjo ekonomsko bazo. Le na ta način bo prišlo delavsko upravljanje do večjega izraza. Potrebno bi bilo predvsem sprostiti nekatere sklade, zlasti pa sklad za prosto razpolaganje. Taka sprostitve bi omogočila delavskim svetom več iniciative v korišćenju materialnih sredstev za izboljšanje organizacije dela, za popravilo in rekonstrukcijo tovarniških naprav itd.

Na konferencah so se tudi zavzemali, da bi se med letom ne menjali družbeni instrumenti. Zaradi takšnih menjav so doslej marsikateri načrti delavskih svetov padli v vodo. Delavski sveti so izrazili željo, da bi se instrumenti vsaj eno leto ne menjali; kajti le tako bodo lahko napravili zanesljiv načrt za trošenje raznih sredstev. Tako

bodo imeli delavski sveti jasno perspektivo in jasnivo glede razpolaganja s takimi sredstvi preko celega leta. Zastopniki delavskega upravljanja iz Tovarne usnja v Sošanju so se zavzeli celo, da bi o tarifnih pravilnikih podjetja sama odločala. Vendar so to zamisel ovrgli ker so kasneje spoznali, da je to še preuranjeno. Če bi organi delavskega upravljanja sami potrjevali tarifikne pravilnike, bi lahko med podjetji prišlo do večjih razlik v tarifnih postavkah. Koordinacija tarifnih postavk med podjetji pa je še potrebna vse dotlej, dokler ne bodo povsod izvršili analitične ocene delovnih mest.

V zvezi organizacije in metode dela organov delavskega upravljanja je bila zlasti pozitivna in najbolj živahna razprava o delu komisij. Povsod se je uveljavila misel, da so komisije nujno potrebne, ker rešujejo posamezne pereče probleme s področja delavskega upravljanja, hkrati se pa v njih usposablja delavci za delavsko upravljanje.

Dosti je bilo na konferencah govora tudi o mandatni dobi delavskih svetov. Prevladalo je mnenje, da bi naj ta doba trajala najmanj 2 leti, ponekod so celo

zagovarjali 3 do 5-letno mandatno dobo. Daljša mandatna doba je potrebna po mnenju zastopnikov delavskih svetov predvsem zaradi tega, ker je potreben daljši čas, da se izvoljeni organi delavskega upravljanja usposobijo za to odgovorno nalogo. Doslej pa je bilo tako, da se je v enem letu delavec komaj usposobil za to funkcijo, nakar mu je potekla mandatna doba.

Tudi metoda dela delavskih svetov marsikje še ni dovolj izpopolnjena. Premalo poklanjajo pozornosti pripravam za seje. Tem pripravam bi morali posvetiti delavski sveti posebno pozornost. Člani upravnega odbora naj bi prihajali na seje pripravljeni ali pa bi se morali vsaj prej seznaniti s problemi, ki jih bodo na sejah obravnavali. Ravno tako ni dovolj, da se sklepi delavskega sveta nabirajo neke na desko. Člani delavskega sveta bi morali seznaniti ostale delavce v obratih o delu delavskega sveta ter jim posamezne probleme ali ukrepe tudi pojasnjevati.

Tudi odnosi med organi delavskega upravljanja in organi oblasti še niso povsem zadovoljivi. Predvsem ni med njimi prave povezave. Občinski ljudski (Nadaljevanje na 2. strani)

Analitična ocena delovnih mest v podjetjih

RAZGOVOR SODELAVCA SERVISA ZA LOKALNI TISK S PREDSEDNIKOM ZVEZNE INDUSTRIJSKE ZBORNICE TODOROM VUJASINOVIČEM

Zvezna industrijska zbornica pripisuje poseben pomen analitični oceni delovnih mest v gospodarstvu, je izjavil njen predsednik Todor Vujasinovič. Ta akcija, čeprav ima po svoji naravi stro-

kovni karakter, je že zainteresirala na tisoče delavcev. Pozneje bo ta akcija zainteresirala na desetine in stotine tisocev delavcev. Kajti analitična ocena delovnih mest, ne oziroma se kakšen bo plačni sistem, bo služila kot osnova za določanje pravih plačnih odnosov zaposlenih v nekem podjetju.

Po besedah predsednika Vujasinoviča, je to komplicirano in obsežno delo, h kateremu je treba že od samega začetka resno pristopiti. V stvari je to znanstvena ocena vseh vrst del v podjetju ki točno pokaže, koliko vsako delovno mesto sodeluje v proizvodnji oziroma pri ustvarjanju vrednosti. Takšnih objektivnih meril na žalost danes skoraj v našem gospodarstvu ni, temveč se vrednost dela ocenjuje s subjektivnimi kriteriji ter na podlagi izkustev. Toda ta akcija, v kateri je posebej angažirana zbornica in njena strokovna gospodarska združenja, bo izvršena v etapah. Najprej bo treba izvršiti tako imenovani popis in opis delovnih mest.

Bolj točno rečeno, vsa podjetja v industriji, rudarstvu in prometu bodo morala na podlagi posebne odredbe sekretariata za delo zveznega izvršnega sveta do 30. junija popisati in opisati vsa delovna mesta. Poleg naziva delovnega mesta bo treba opisati tudi delokrog dela osebe, ki je na tem mestu zaposlena, njen normalni učinek v pro-

izvodnji, material in surovine, nato bo treba navesti vrsto strojev, orodja in drugih instalacij, ki se uporabljajo pri delu. Nadalje bo treba ugotoviti, kako delavec opravlja svoje delo — po ustmenem pojasnilu mojstra, delovnem nalogu ali črtežu. Nato bo treba potanko pojasniti vlogo vsakega delovnega mesta v organizaciji proizvodnje, njegovo funkcijo, kakor tudi to, koliko oseb mu je podrejeno. Z eno besedo — opisati bo treba vse, kar je vezano na delovno mesto, nakar se bo ugotovila njegova vloga v tehnološkem procesu.

Popis in opis delovnih mest, katere bodo izvršile posebne komisije podjetja, bo samo prvi del tega opravila — dokumentacija, na podlagi katere bodo pozneje znanstveno ocenili vrednost delovnih mest.

Od analitične ocene delovnih mest v podjetjih je pričakovati velike koristi. Poleg tega, da bo ta ocena služila kot osnova za pravih plačnih odnosov v plačah, se brez analitične ocene tako rekoč ne more niti zamisliti dobre in sodobne organizacije proizvodnje. In to je danes ena najslabših strani v delu naših gospodarskih podjetij. Pa ne samo to. Slaba organizacija proizvodnje ima nemajhen vpliv tudi na produktivnost dela. Od tod izvira tudi posebna skrb Zvezne industrijske zbornice, da bodo analitično oceno delovnih mest v podjetjih čim bolj in objektivneje izvršili — je izjavil na koncu Todor Vujasinovič.

S. S.

Razprava o okrajnem družbenem planu v Celju

V sredo je bila v Celju konferenca sekretarjev osnovnih organizacij ZK in predsednikov terenskih organizacij SZDL s področja celjske občine. Na konferenci so bili navzoči tudi člani občinskega odbora SZDL in člani občinskega komiteja ZKS v Celju.

Predsednik občinskega ljudskega odbora v Celju, tov. Andrej Svetek je seznanil navzoče o glavnih smernicah osnutka letošnjega okrajnega družbenega plana. Pri tem je zlasti poudaril, da se bodo morali komunisti po podjetjih predvsem zalagati, da bodo delovni kolektivi v boljšo organizacijo dela, večjo storilnostjo in štednjo pravočasno dosegali svoje proizvodne načrte, ki bodo omogočili dosledno izvajanje občinskega in okrajnega družbenega plana in proračuna. To je potrebno še posebej zaradi tega, ker

Po ustmeni prisegi so mladi miličniki prisego tudi podpisali.

Namesto mraza in snega nas je februar »presenetil« s pravo deževno dobo. Zadnji čas skoraj ni dneva, da ne bi padalo, sem in tja pa smo doživeli že prave naliwe. Kadar pa se razmaknejo oblaki, sonce že tako močno posije, da v razmeroma kratkem času vsaj za silo osuši razmočeno zemljo. Oblačni zastor je zdaj najpogostejše pokrivalo neba nad celjsko kotlino, sicer pa ne samo nad celjsko, tudi drugje niso ubežali mokremu februarju.

Pogled po svetu

Ze v dobi restauracije na Francoskem, tedanje kontrarevolucije, je vrsta priznanih mečanskih zgodovinarjev morala priznati, da je razredna borba ključ za razumevanje vse francoske zgodovine. Mislim, da bi Thierry, Guizot, Mignet in Thiers, če bi živeli danes, nekaj podobnega priznali za svojo svetovno zgodovino. Nietzsche, predstavniki neke imperialistične filozofije, je že davno dejal, da je dialektika orožje zatiranih razredov. Močnim in plemenitim da dialektika ni potrebna, ti imajo drugo sredstvo: ukazovati. Isti Nietzsche je tudi rekel, naj bi se zatirani počutili kot jagnjeta pred roparji-zatiralci, naj bi jim bili pokorni kot vprežne živali.

Ce presoja svetovni položaj, vidimo, da kljub vsemu napredku taka miselnost še ždi v duhovih, ki sanjajo o svetovnem gospodarstvu, o nadvladi in prevladi.

V preteklem tednu se je zgodilo marsikaj, kar kaže zagrizeno medsebojno trenje za prestiž, za pridobivanje moči in ugleda. Eisenhowerjeva doktrina se na Vzhodu presoja kot izrazito orožje hladne vojne. Po Saudovem obisku v ZDA se je sicer nekoliko ublažilo ogorčenje med Arabci, nastopili pa so s protipotezo Rusi. Zunanji minister SZ Šepilov je sporočil Zapadu obširen predlog o ureditvi Srednjega vzhoda. Po stari navadi je bil ta predlog ocenjen kot propagandni maneuver, ki mu ni dani nobene vere, češ, SZ je že v primeru Madžarske pokazala kako spoštuje suverenost sosedne države. Šepilovjev predlog pa je nedvomno pozitivnejši od ameriške doktrine, saj govori o neutralizaciji Srednjega vzhoda, o spoštovanju neodvisnosti in neumešavanja pa tudi o učinkoviti gospodarski pomoči, skratka nekako v duhu načela OZN. Človeka razburja to umešavanje zato, ker bi zažele tudi Rusi radi rešiti mimo OZN, ki je bila ustanovljena prav zato, da rešuje tako zapletena mednarodna vprašanja. Istočasno s diplomatsko demaršo so Rusi poskrbeli, da se je dejansko poudaril evrazijski značaj njihove politike. Zukov je bil v Indiji prav v dnevih, ko se je ta razočarala nad Zahodom zaradi njegovega stališča v kašmirske vprašanje. Zukov, legendarni zmagovalac nad Berlinom, je trkal na indijsko-sovjetsko bratstvo in ni pozabil obsojati politiko svojega vojnega pobratima Eisenhowerja, ki da se je moral v 11 letih po vojni močno izpremeniti.

Nekateri pravijo, da je ta ruska poteza samo poskusna bomba, ki naj bi vplivala na bodoče važne sestanke, na katerih se bo krojila usoda sveta. Tak sestanek se na Bermudih med Eisenhowerom in Macmillanom. Tu so se pred leti sestali Churchill, Laniel, Bidault in Eisenhower. Francozi so takrat vlekli ta kratko, kakor pravimo. Niso bili kos anglosakšima velikanoma. Zdaj na Bermudih ne bo Francozov, katerih zastopnik Mollet se bo sam odpeljal na obisk v ZDA. Zapadni tabor se torej močno trudi, da bi raztresene ude zbral in ustanovil skupno gospodarsko in vojaško politiko. V gospodarstvu naj bi Evropa povezovala Organizacija za evropsko ekonomsko sodelovanje (OEEC). Vendar gre to povezovalje slabo od rok. Najprej je tu stara ljubosumnost med Francijo in Nemčijo. Nemčija že dolgo vodi v produkciji premoga in železa in bi to prvenstvo rada obdržala na škodo svojih atlantskih zaveznikov. Anglija pa bi rada izkoristila agrarne presežke Francije, Italije in Turčije, vendar tako, da bi obdržala svobodno tržišče v Evropi, ne da bi se ji bilo treba čemu pri kupčiji odreči. Vsaka od teh držav skuša svoje obdržati in prav malo ji je mar, ali skupna stvar uspeva ali ne. Pri vojaški politiki pa gre za olajšanje bremen, ki tro Anglijo zaradi vojaških kontingentov, ki jih ima v Nemčiji. Nemčija po svojem vstopu v NATO ni vedno voljna še nadalje vzdrževati te čete in bi rada svoje varuhe odpravila čeprav z dobro odkupnino. Angleški minister za obrambo Sandys je v Ameriki predlagal skupno, silno oboroževanje, češ čemu naj bi Anglija izdelovala sama orožja, ki se v ZDA že davno serijsko izdeluje. Gre torej za odzdravljenje angleških financ, ki so imele v preteklem letu 20 milijonov funtov primanjkljaja, in sicer tako, da bi Angleži razvijali svojo »obrambo« samo pri tistih orožjih, ki jih ZDA še niso tako izpopolnile. Vrhovni poveljnik NATO Norstad pa je zoper zmanjšanje vojaškega proračuna in zmanjšanje čet v Nemčiji, češ da bi to odprlo preveč problemov pri obrambi »svobodne Evrope«. Za obrambo Srednje Evrope po njegovem rabi »svobodni svet« poleg atomskega orožja še 30 divizij. Kam bo to oboroževanje svet pripeljalo. Ena sama letalonosilka stane danes 20 milijonov dolarjev! Napreduje pa vojna znanost tako hitro, da vsako orožje zelo hitro zastara.

Mnogo zanimivih stvari se je zgodilo na zasedanju Vrhovnega sovjeta SZ. Šepilova je zamenjal Gromiko, najožji sodelavec Molotova, govorilo se je mnogo o decentralizaciji, brez besed pa je bil sprejet sklep, da se upostavijo nekdanje ljudske republike v SZ, katerih ljudstva so bila po 1. 1. 1944 razseljena v Kazahstanu, ker se v dobi nacističnega upada niso postavila na

PRED TEDNOM ŽENA

Začeli smo z vzgojo staršev

Proslave za Dan žena — 8. marec — so bile zadnja leta več ali manj kampanjskega značaja. Sestaniki nekaj tednov pred praznikom, nekaj sej, na katerih se je obravnavala problematika prežaposlene žene, sprejeti sklepi (ki se niso vedno izpolnjevali), osrednje in interne proslave na praznik sam — potem pa so žene spet osamljene v svojem delu.

Da pa bodo letos proslave praznika žena rodile koristne in daljnosežne posledice, so se za probleme zaposlenih žena in mater z vnujo zavzeli Okrajni in občinski odbori SZDL, vse delo pa usmerja posebni okrajni koordinacijski odbor, ki skrbi, da se predlogi in sklepi sproti izvršujejo.

V Celju smo se zadnja leta precej zaleli z vzgojo mladine, pri tem pa

zanemarili vzgojo staršev, ki bi jih morali pred mladino vzgojevati. Ker pri nas šola za starše ali šola za odrasle še ni začela, je Celje pristopilo k množični vzgoji žena zaenkrat z zdravstvenimi predavanji, ker se je na polju zdravstvene prosvete pokazala pač največja potreba. Koristna zdravstvena predavanja so bila doslej že v Tovarni emajlirane posode, v Topru in v Metki. Povsod je bil obisk izredno lep.

Da bodo tovrstna predavanja, mimo tovarn, kjer je zaposlene največ ženske delovne sile, šla še bolj v širino, se je koordinacijski odbor odločil, da bo taka predavanja organiziral tudi po šolah, na roditeljskih sestankih. Zato bodo odslej šole pogostje sklicevale roditeljske sestanke. Vzporedno z zdravstvenimi predavanji pa namerava Celje

v bližnji bodočnosti ustanoviti tudi preventivno ginekološko ambulanto, da bi se tudi pri nas začela izvajati kontracepcija in da bi imeli sistematične preglede žena, kar doslej v Celju ni bilo. Predvidoma bo ta ambulanta začela posloovati v Celju že v letošnjem septembru. Ginekologa že imajo, vprašanje so le še prostori.

Koordinacijski odbor SZDL se je tudi odločil, da moramo v letošnjem letu dejansko več storiti za razbremenitev zaposlene žene. O pralnicah že vse predolgo razpravljamo — sredstev pač primanjkuje — in tako ostane pri lepih besedah. Da se končno te zamisli le uresničijo, se bodo pogovorili s tovarnami, kjer je zaposlenih največ žena, da bodo podjetja v svoji bližini uredila pralnice, katerih bi se poleg tovarniških žena posluževale tudi žene bližnje okolice. V novih blokih pa bo pralnice uredila Stanovanjska skupnost.

V kratkem nameravamo v Celju organizirati tudi šivalni biro, kjer bodo poceni izdelovali otroško konfekcijo, razne prtičke, zavese in sploh vse, kar gospodinja potrebuje. Dve šivilji bosta samo prikojevali, šivale pa bodo žene na domu, da bo na ta način obenem pomagano tudi nezaposlenim ženam.

KAJ SO POKAZALI ZBORI VOLIVCEV V CELJU

Te dni zaključujemo zbere volivcev v celjski občini. Če bi lahko pohvalili še obisk na teh zbiorih, bi lahko dejali, da so zbori volivcev to pot dosegli svoj namen, saj so se ljudski odborniki z največjo vestnostjo pripravili nanje. V izbranih referatih so podali delo ljudskega odbora, posameznih svetov in komisij ter vsa gospodarsko problematika, ki volivce zanima. Žal pa obisk skoro nikjer ni bil zadovoljiv, ker je organizator posvetil spet premalo pozornosti pravilnemu obveščanju. Za I. in II. četrt na primer so mnogi volivci trdili, da za sestanke sploh niso vedeli in je bila tako udeležba skoro sramotna. Od 1000 volivcev se je sestanka udeležilo komaj nekaj nad 100 ljudi.

Sicer pa so zbori volivcev v letošnjem februarju pokazali, da se ljudje že živo zanimajo za delo svoje občine, da jih zanimajo gospodarska vprašanja, predvsem pa komunalna in finančna politika.

V razpravi se je tudi pokazalo, da so volivci končno opustili staro prakso, da bi na zbiorih izražali osebne interese in težnje, temveč se bolj zanimajo za splošna vprašanja in probleme. Žal pa

je še vedno opaziti, da se v razpravo spuščajo le nekateri volivci. Ali je Celjane res še vedno strah spregovoriti pred javnostjo?

Celjsko društvo inženirjev in tehnikov

med najboljšimi v republiki

Na enajstem letnem občnem zboru Društva inženirjev in tehnikov, ki je bil te dni v Celju, je zastopnik Zveze inženirjev in tehnikov ugotovil, da je celjsko DIT napredovalo v zadnjem letu izredno korak naprej, da je našlo pravilne oblike dela in se tako uvrstilo med najboljša društva v republiki.

Društvo je imelo od začetka veliko težav, danes po 11 letih pa je predstavlja močno organizacijo, ki vključuje 8 sekcij, registriranih članov pa ima 528. Vse sekcije so bile zelo delavne, med najboljšimi pa gradbena, kmetijska, gozdarska in strojna sekcija. Sekcije so si dosti prizadevale za strokovno izobrazbo svojega članstva, prirejele so predavanja in strokovne ekskurzije.

Društvo je bilo tudi močna opora Občinskemu ljudskemu odboru Celje in njegov predsednik, tovariš Andrej Svetek se je na zboru članom društva še posebej zahvalil za uspešno sodelovanje. Marsikatera vprašanja, ki so občini delala preglavice, je društvo rešilo hitro in točno. Skupna akcija DIT je bila v glavnem, da so pomagali pri izgradnji hiš na otoku. Po njihovih načrtih so se gradnje močno pocenile. Nedavno je celjska občina prejela od Stalne konference iz Beograda priznanje, da je bila celjska stanovanjska druga postavljena kot vzor in da je bila celjska občina mnogokrat omenjena kot primer, kaj se da pri gradnjah z dobro voljo in dobrimi strokovnjaki doseči. Občina tega gotovo ne bi dosegla — je priznal tov. Svetek — če ne bi bilo tako tesnega in uspešnega sodelovanja med njo in društvom.

Na zboru so tudi predlagali, da bi se v bližnji bodočnosti ustanovila Okrajna zveza inženirjev in tehnikov zaradi boljše povezave in pomoči tistim inženirjem in tehnikom, ki delujejo izven celjskega območja. Prav tako bi bilo treba ustanoviti Društvo inženirjev in tehnikov v Sošanju in ga vključiti v celjsko zvezo. Navzroč so se s tem strinjali.

Ze lanske leto je bil na občnem zboru DIT sprejet sklep, naj bi na pobudo društva po podjetjih uvedli delovna mesta za starejše inženirje, ki so se v težki službi že izčrpali, vendar pa bi kot dobri strokovnjaki vzgajali mlajše tovariše v podjetjih in si tako doslužili manjšakota leta za pokojnino. Na Jermenicah so to že uvedli, v Celju pa do danes še niso pristopili k temu vprašanju. Zato letos ta sklep ne bo smel ostati na papirju.

V razpravi so se pogovorili še o mnogih problemih, ki tarejo društvo, postavili so nove smernice in izvolili novega predsednika — inž. Pompe Riharda — ki bo to delo usmerjal.

„CIFRA“ — GLAVA

IZRAELCI: — Ce bo „cifra“ ne bomo odšli, če bo pa glava, bomo ostali!

Povečanje plač vzporedno s povečanjem dohodkov podjetja

Dosedanji plačni sistem s politiko »blokiranja plač« ni vplival na večje zaganjanje delavcev in povečanje produktivnosti dela. Če primerjamo zaposlenost, obseg proizvodnje in produktivnost na zaposleno osebo, ugotovimo, da ni med njimi pravega sorazmerja. Tako je na primer lani, če vzamemo 1939. leto, indeks 100, znašal indeks zaposlenih 332, proizvodnje 261 in produktivnosti 78,7 odstotkov. Iz teh števil se jasno vidi, da je hitreje raslo število zaposlenih delavcev kot obseg proizvodnje, to pa je imelo za posledico padanje produktivnosti dela izpod predvojnega. Zaradi sistema »blokiranja plač« so imela podjetja vezane roke pri vodenju lastne tarifne politike v skladu s proizvodnjo. Nezaželeno stimulacija pri politiki nagrajevanja je vplivala ne samo na obseg proizvodnje in produktivnosti dela, temveč tudi na veliko fluktuacijo delovne sile.

Da bi odpravili te slabosti ter da bi podjetja bolj svobodno razpolagala s ustvarjenimi dohodki v tem letu, so predvidene spremembe v razdelitvi skupnega dohodka gospodarskih organizacij. Osnova za razdelitev bo kot doslej dohodek, toda podjetjem bo ostalo več sredstev, s katerimi bodo lahko samostojno razpolagala. Doslej so tako imenovana sredstva za samostojno razpolaganje imela v končni liniji namenski karakter, ker so mnogi predpisi predvidevali, kako in za kaj se smejo trošiti. V bodoče bodo lahko gospodarske organizacije ta sredstva uporabljale za premiranje, povečanje plač delavcev in uslužbenecov med letom, kar doslej ni bilo možno delati.

Zaradi čim učinkovitejšega delovanja sprememb pri razdelitvi dohodka sta predvidena dva načina njegove razdelitve. V eno grupo bi spadala industrija, rudarstvo, zunanja trgovina in promet, v drugo pa kmetijstvo, gradbeništvo, obrt, trgovina, gostinstvo, turizem, cestni in lokalni promet ter komunalna podjetja.

V prvi grupi se bodo plače izdvajale neposredno iz dohodka, in sicer tako, da so podjetja dolžna najprej zadovoljiti obveznosti, kot so materialni stroški, amortizacija, obresti na osnovna in obratna sredstva. V kolikor bodo podjetja ustvarila večji dohodek kot lani, lahko v sorazmerju s povečanim dohodkom povečajo tudi realne prejemke delavcev in uslužbenecov. Če pa podjetje ne bo moglo ustvariti lanskoletnih dohodkov in ne bo moglo zasigurati plač po tarifnem pravilniku, tedaj bodo v veljavi lanskoletni predpisi, da ne bi prišlo do zmanjšanja prejemkov delavcev in uslužbenecov.

Druga grupa bo ravno tako lahko povečala plače delavcev in uslužbenecov v skladu s porastom dohodka. Ker se v tej grupi ne bodo drugače deli dohodki in dobiček, je predvideno obdavljenje osebnih dohodkov zaposlenih v korist lokalne skupnosti, da bi se v njej ustvarila potrebna materialna baza za razvoj samouprave.

Brez dvoma bodo spremembe v razdelitvi skupnega dohodka omogočile podjetjem, da bodo bolj svobodno ter v večji meri razpolagala s ustvarjenimi sredstvi, kar bo pozitivno vplivalo na delavce, tehnični kader in druge uslužbence, ki se bodo bolj kot doslej trudili za večjo produktivnost dela. Te spremembe ne bodo delovale samo v smeri individualne stimulacije, temveč tudi kolektivne, ki je bila doslej zanemarjena, kajli podjetja doslej niso razpolagala s sredstvi, o katerih delitvi bi lahko odločali sami kolektivi.

Ivan Stojilkovič

RAZPIS

Okrajni komite ZKS Celje obvešča biveše borce in aktiviste NOV, da sprejema prošnje za vpis v izredno ekonomsko srednjo šolo, kmetijsko srednjo šolo in gozdarsko srednjo šolo.

Prošnje je treba vložiti na Okrajni komite ZKS Celje, Kajuhova 1/1, najpozneje do 31. marca 1957. — Vložene prošnje po tem roku ne bomo upoštevali.

Okrajni komite ZKS Celje

POSVETOVANJE DELAVSKIH SVETOV V MOZIRSKI OBČINI

Vedno več sodelovanja med občino in podjetji

V zvezi s pripravo na kongres delavskih svetov Jugoslavije je komisija za družbeno upravljanje pri občinskem odboru SZDL v Mozirju sicer pred dnevi posvetovanje delavskih svetov. Posvetovanja se je med drugimi gosti udeležil tudi tovarš Viktor Avbelj, podpredsednik izvršnega sveta LRS in zvezni ljudski poslanec za področje mozirske občine. V razpravi, ki je bila zelo živahna, so ugotovili, da se je delavsko upravljanje tudi v mozirski občini precej uveljavilo. Šibkejša točka delavskega upravljanja se opaža v manjših obrtnih podjetjih. Navzoči so bili mnenja, da je bilo doslej premalo napravljeno za vzgojo organov delavskega upravljanja in bo treba temu vprašanju posvetiti v bodoče več pozornosti.

Zelo živahna je bila razprava glede obratnih delavskih svetov. Zaenkrat obratnih delavskih svetov v podjetjih mozirske občine sploh ni. Nekateri so bili mnenja, da obratni delavski svetovi niso potrebni. Po daljši razpravi so prišli do zaključka, da so obratni delavski svetovi le potrebni. Menili so tudi, da bi morali obratni delavski svetovi imeti točno določene pristojnosti, da ne bi prišlo do nesporazumov med centralnim delavskim svetom in obratnim delavskim svetom. Na splošno so ugotovili, da so vsi delavski svetovi premalo skrbeli za pravočasno pripravo in dostavo materiala članom delavskega sveta. Zato ni bilo malo primerov, da so nekateri člani delavskih svetov na sejah samo kimali, ker se niso mogli v stvar poglobiti.

ODLOČNEJŠI UKREPI PROTI SUŠMARJEM

Obrtništvo v mozirski občini je precej razširjeno

Pred dnevi je bila v Mozirju konferenca obrtnikov za področje mozirske občine. Na konferenci so ugotovili, da je obrtništvo v mozirski občini precej razširjeno. Po številu zaposlenih brez vajencev prevladuje obrt socialističnega sektorja. Število vseh zaposlenih v obrti brez vajencev znaša preko 420.

Na konferenci so še posebej poudarili, da bi morali pri obdavčitvi obrti zlasti paziti na uslužnostne obrti. Opažajo, da se zaradi nepravilne davčne politike znižuje število uslužnostnih obrti. Na račun tega pa se zvišuje število sušmarjev prav v uslužnostni obrti. Zato so sklenili, da bo treba proti sušmarjem v bodoče še odločnejše ukrepati. Na konferenci so obširno razpravljali tudi o socialnem zavarovanju privatnih obrtnikov, katerih odziv za te vrste zavarovanja je bil nezadovoljiv.

45 minut v pisarni Reševalne postaje

Sedim za pisalno mizo. Pred mano je beležka, svinčnik in neizbežna škaflija cigaret. Pričakujem telefonski poziv. Minilo je že deset minut, toda telefon je molčal, kot da bi ga kdo izklopil.

7.10 Končno je telefon le zabnel. Uradnica je sprejela naročilo za prevoz bolnika v bolnišnico. Napisala je potni nalog in ga predala pripravljenemu vozniku. Potem je zabeležila čas odhoda in pričakovala prihodnji telefonski poziv.

»No, to pa gre kar lepo,« sem dejal. »Seveda, tako na prvi pogled,« me je zavrnila. »Večkrat pride do ostrih besed, sicer pa smo tega že vajeni. Ljudje namreč ne morejo razumeti, da je teh prevozov zelo veliko. Naši šoferji opravljajo dnevno po 15 prevozov, da lokalnih niti ne štejemo. Mnogo manj bi bilo teh voženj, če bi ljudje zahtevali prevoz samo v potrebi.«

7.15 Zazvonil telefon. »Da, da, tu Reševalna postaja Celje. Na Lopato... takoj bo odšel. Prav rada verjamem da je nujno.« Ko odloži slušalko napiše zopet potni nalog, čas odhoda itd.

V pisarno je stopil upravnik reševalne postaje.

Na posvetovanju so tudi ugotovili, da so fondi za samostojno razpolaganje v podjetjih prenizki. Poudarili so, da so imela podjetja v letih 1951, 1952 več sredstev za samostojno razpolaganje kot pa danes. Tako stanje tudi večkrat upravičeno zavira uspešno delavsko upravljanje in dvig storilnosti dela. Navzoči so menili, da bi morali delovnim kolektivom pustiti več teh sredstev. Na tista podjetja, ki imajo zelo iztrošen strojni park, zelo slabo vpliva

blokiranje del amortizacijskega sklada. Zato predlagajo, naj bi tistim podjetjem pustili več sredstev amortizacijskega sklada. Tudi ekonomike vezi med podjetji in občino so bile zelo lahke. Zato tudi ne moremo govoriti o nekem večjem sodelovanju med občino in podjetji. Z novimi ekonomskimi instrumenti se bodo te vezi znatno povečale in bo zato tudi večji interes sodelovanja med občino in podjetji. S tem se bo tudi komunalno vprašanje v občini znatno uveljavilo.

Na posvetovanju so tudi ugotovili, da je pri tistih članih delavskega upravljanja, ki so na pol delavci in na pol kmetje, slab interes za uspešno delavsko upravljanje. Poudarili so tudi, da bodo morali v bodoče posvetiti še več skrbi vključevanju mladih ljudi v organe delavskega upravljanja. Premalo je tudi konkretnega sodelovanja med strokovnimi združenji in organi delavskega upravljanja.

Šentjurski gasilci so prizadevni, nimajo pa orodja

Svet za splošno upravo pri šentjurski občini je postal v zadnjem času bolj delaven. Na zadnji seji je razpravljala o požarnovarnostni službi in sklenila, da bo ustanovila komisijo za pregled požarnovarnostnih naprav. Ta komisija bo pregledala dimne naprave. Pomanjkljivosti, kakor so slabi dimniki, nepravilna instalacija elektrike, bo komisija odpravila, s svetom za prosveto pa bo priporočala učiteljstvu, naj otrokom tolmači, kako se je treba varovati požarov.

Ko je svet razpravljal o gasilstvu, je ugotovil, da imajo gasilci v šentjurski občini samo dve sposobni motoriki. Šentjurski gasilci so zelo prizadevni, nimajo pa skoraj nobenega sposobnega orodja kakor tudi ne prevoznega sredstva. Zato bo gasilsko društvo s pomočjo občine kupilo nov avtomobil, občina pa naj bi preskrbela še nekaj novih motorov.

Člani sveta so poslušali tudi poročilo postaje LM Šentjur, iz katerega je bilo razvidno, da področje te postaje obsega 18301 ha s 14.536 prebivalci. V letu 1956 je bilo LM prijavljenih 675 prekrškov. Vendar pa kazniva dejanja in prekrški padajo. Bilo je tudi 19 primerov kriminala mladoletnikov; te mladoletnike bi bilo treba poslati v po-

boljševalne zavode, ker doma kvarno vplivajo na mladino. Postaja LM Šentjur ima v evidenci 59 kroničnih pijancev in 11 razgrajčev. Najtežje je s kroničnimi pijanci, ki poleg plače zapijejo tudi otroške dodatke in tako zanemarljivo družino. Takim bo treba poskrbeti oskrbnika.

Mozirska občina bo letos aktivna

V osnutku okrajnega in občinskih družbenih planih, o katerih volivci povsod živo razpravljajo, je vzbudilo posebno zanimanje dejstvo, da bo letos mozirska občina zaradi strukture kmetijskih posestev ter primerne velikosti komune, ki je ekonomsko upravičena, visoko aktivna. Ta občina bo letos imela za 55 odstotkov več sredstev kot znaša njen administrativni proračun, kljub temu, da bo oddala 22 milijonov din okraju. Ta primer dovolj zgovorno kaže, da mora imeti občina takšen obseg, ki je ekonomsko upravičen. Če bi bile na tem področju 2 ali 3 občine, za kar so se prvotno tamkajšnji prebivalci zavzemali, bi bile vse tri pasivne.

»Pri nas imamo tako urejeno, da šofer pri povratku vedno prevzame bolnika iz kraja, kamor je odpeljal. V primeru, da mu pred odhodom ne moremo dati takega naročila, se mora javiti na postaji LM, kjer ga morda že čaka novo naročilo. S takšnim načinom smo lansko leto prištedili približno 25.000 km. Sicer pa pustimo številke. Omenil bi vam le še to, da smo letošnje leto prepehtili že 1328 bolnikov.«

»So vse vožnje upravičene?«
»Vidite ravno tu je mnogokrat zelo zgrešeno. Primer, ki vam ga bom navedel je vreden, da si ga zabeležite. Bilo je v torek, 12. februarja. Obvestili so nas, da moramo nekega bolnika iz Rogaške Slatine prepeljati v celjsko bolnišnico...«

Uradnica poleg mene je zopet dvignila telefonsko slušalko. Se enkrat pogledam na uro.

7.33

Prisluhnul sem. Pomota je bila. Pričakoval sem, da bom v 45 minutah sodeloval vsaj pri petih obvestilih. Razočaran sem zamahnil z roko in s pogledom ušel upravnikov prijazni nasmeš — po vsej verjetnosti je razumel mojo željo, vendar je z že začetim pogovorom nadaljeval:
»Torej, kot sem že omenil, šofer je prepeljal v bolnišnico bolnika iz Rogaške Slatine. Dežurni zdravnik je odklonil sprejem v bolnišnico in dal povratni nalog. Ta vožnja je stala 5900 din. Vzrok pa je zahteva za prevoz brez odobritve zdravnikov. Pri našem poslu je pač najhujše to, da večina ljudi želi voziti takoj. Mnogokrat pa se izkaže, da so take zahteve neupravičene.«
Verjetno bi še nadaljevala z razgovorom, toda ura je bila:

7.45

Pospravil sem beležnico, cigarete in se že hotel posloviti, vendar mi je upravnik želel razkazati njihove avtomobile. Prišla sva na dvorišče. Pred mano sta stala »Mercedes« iz leta 1941 in česka »Skoda«. Razložil mi je kako so predelali »Skodo« iz dostavnega avtomobila v bolniški voz, in njene posamezne hibe. Razkazal mi je še garaže, se pri tem precej kisló smejal in zmaheval z glavo. Razumel sem ga.
»No vidite to je vse, upam, da ste v teh minutah bežno spoznali naše ne prav lahko delo.«
Poslovila sva se.

Vedno več tehničnega blaga...

Naše trgovine so bogate z vsem tehničnim blagom domače in tuje izdelave. Na sliki: hladilnik in loščilec za tla italijanske znamke, radiatorji, sesalec za prah in glashena komoda domače proizvodnje v trgovini »Elektro radio-centre«.

SVET ZA ZDRAVSTVO PRI ŠENTJURSKI OBČINI USPEŠNO IZVRŠUJE SVOJE NALOGE

Zakaj sanitarni inšpektorji ne obiskujejo šol?

Svet za zdravstvo je sklenil, da bo meseca februarja skupen seminar za otroške obiskovalke v Šentjurju. Svet s' bo s pomočjo občine skušal kupiti nov avtomobil, ki mu je nujno potreben. Med počitnicami bo sprejel na prakso učenci medicinske in farmacevtske šole.

Največ pozornosti pa je svet na svoji seji posvetil zdravstveni prosveti naših šol. Pri tem je ugotovil zastarelost šolskih zgradb, ki so stare od 50 do 100 let, zato današnjim pogojem ne ustrezajo več. Vse šole — razen šentjurske

— imajo stranišča brez tekoče vode, kar povzroča smrad po šolah. Dentist je vsako leto redno pregledal šolske otroke. Čudno pa je to, da sanitarni inšpektorji ne obiskujejo naših šol. Svet je mnenja, da je treba otroke kakor starše bolj seznanjati s šolsko higieno. Ob pregledu šol je bilo ugotovljeno, da je bilo v letošnjem letu več primerov vodenih koz in zlatenice, precej otrok pa je podhranjenih. To stanje se bo gotovo izboljšalo sedaj, ko so po vseh šolah šentjurske občine ustanovljene šolske kuhinje.

Ubrali so novo pot

Pred mano na mizi je ležal Statut vajencev. Ze sam naslov »vajenci« me je pritegnil, saj prav o njih marsikdaj razgovarjamo. Koliko vprašanj je vezanih na vajence v industriji in obrtništvu! Za njih smo že mnogo storili, vendar to vprašanje še zdaleč ni rešeno.

Tudi v Tovarni tehnic imajo vajence, in to vajence, za katere ne moremo reči, da so slabi niti da so dobri; vsekakor pa je njihovo prizadevanje zelo različno. Kolektiv Tovarne tehnic pa bi rad imel dobre vajence in z njimi kasneje marljivo in za delo sposobne delavce. In končno, če si zdaj ne prizadevajo vsi enako, zakaj bi dobili vsi enake nagrade?

Verjetno so podobnih vprašanj imeli še več, vendar sta prav ti dve bili v ospredju, ko so se odločili za izdelavo Statuta za vajence. Le-ta predvideva namreč dodatno nagrado za šolski uspeh v vajenski šoli, za odnos do dela, za uspeh pri delu v tovarni, splošno disciplino in prizadevanje vajenca v tovarniškem dopolnilnem tečaju. Vse te postavke, oziroma ocene točkujejo in vajence lahko dobijo v najboljšem primeru — z drugimi besedami, če je odličnjak — 45 točk. Vsako točko pa podjetje nagrajuje v prvem letniku s 44,4 dinarjev, v drugem s 66,6 in v tretjem letniku s 88,8 dinarjev. Tako ima vajenec v prvem letniku možnost, da poleg rednih predpisanih prejemkov dobi še 2000 dinarjev mesečne nagrade, v drugem letniku 3000 in tretjem letniku 4000 dinarjev dodatne mesečne nagrade.

Prve nagrade je tovarna izplačala vajencem ob letošnjem prvem polletju za

Iz velenjske ambulate

Sest dni bolniškega dopust! Tovariš zdravnik, ali imate tudi vi normo?

pretekle mesece. Tako je na primer dobil v prvem letniku vajenec Andrej Kresnik 6038 dinarjev nagrade za 34 doseženih točk, njegov tovarš iz prvega letnika Ivan Ocvirk pa le 177 dinarjev, pač primerno doseženemu številu točk. Podobno je bilo z vajenci v drugem letniku. Najboljši vajenec z 29 točkami Milan Jančar je prejel 11.588, najslabši s 3 točkami Ivan Gmajner pa samo 1198 dinarjev nagrade.

Verjetno, da vajencem odslej ne bo vseeno, kako se bodo ušli in usposabljali pri delu. Za tisoče dinarjev se vsekakor izplača nekoliko potruditi. To pa bo v prid tako vajencem samim za prihodnje samostojno delo kot tudi za tovarno samo, ki bo na ta način imela izobražene in strokovne delavce za svoj nadaljnji razvoj.

Toda to še ni vse. V Tovarni tehnic nameravajo urediti še poseben vajeniški oddelček. Le-ta naj bi prispeval še bolj uspešljanju in samostojnejšemu delu vajencev.

Kaj, če bi o podobnem razmislili tudi drugi delovni kolektivi?

PAMETEN PREDLOG

Dotacije organizacijam in društvom bo delil OO SZDL

V razpravi o osnutku okrajnega družbenega plana in proračuna so volivci zlasti pozdravili razveseljivo dejstvo, da letošnji okrajni proračun vsebuje več sredstev za dotacije množnim organizacijam in društvom. Lani so ta sredstva znašala le 20 milijonov din. Letos so pa ta sredstva večja ter bodo znašala, v kolikor se ne bo predlog okrajnega proračuna v razpravah še menjal, 33,5 milijonov din.

Za pozdraviti je tudi novost v načinu razdeljevanja dotacij. Letos bo namreč OLO odstopil vse dotacije Okrajnemu odboru SZDL, ki jih bo razdelil množičnim organizacijam in društvom na pravičen način. Pri delitvi bodo poleg potrebe za subvencijo v prvi vrsti upoštevali tudi program dela, uspehe in važnost posamezne organizacije ali društva. Ravno tako bo Okrajni odbor SZDL nadzoroval pravilno trošenje dodeljene subvencije ter njen učinek v delu organizacije. Na ta način bo zaimenjena večja dotacija tisti organizaciji ali društvu, ki bo sprejeta sredstva najbolj koristno investiralo.

CELJSKI TEDNIK
V VSAKO HIŠO!

Krst nove slovenske drame na odru CG

V sredo, 27. 4. m., bo slavilo Celjsko gledališče pomemben in lep — ne samo celjski, temveč občaslovenski kulturni praznik: krst nove, izvršne slovenske drame. Pod naslovom *Petra Seme pozna poroka* ali *«Lepa Vida»* z na pol ironičnim podnaslovom *slovenska komedija v treh dejanjih* bo zaživela na celjskem odru nova poetična igra Miloša Mikešina. Ta — zdaj že skoraj zares »hišni« avtor Celjskega gledališča se je tokrat s poetično in dramsko ustvarjalnostjo posvetil resničnosti našega drobne vsakdanjega življenja. Zato bi njegovo igranje tudi lahko označili kot »neorealizem« ali »poetični naturalizem«: saj nam nazorno in nenavadno živahno predstavlja malenkost in tudi večje reči iz splošno znanega življenja drobne vsakdanjosti v ljubljanskem predmestju: star železničar pred upokojitvijo, zadirčna a dobrušna mama, »ekzistencialist« študentka, izložbeni aranžer, sentimentalna študentka z otrokom a brez stanovanja, gozdarski inženir na dopustu — sredi vseh teh pa »Lepa Vida«, razočarana pismiška ženska, ki ji je to sivo življenje preširo, pa obupano išče, kako bi ga razgibala. Skoraj vsakdo

kdor sedi v avditoriju, mora spoznati v nastopajočih sebe ali soseda ali znanca: in ravno to je (poleg simbolno poetičnih vrednot) poglavitni mik te rahlo tkane, neznansko resnične in tudi čarobno lirčne igre o tegobah in lepotah ljubljanske vsakdanjosti. Sicer pa — ne samo ljubljanske: igra bi se natanko tako lahko godila v predmestju katerega koli slovenskega mesta. Mogoče med mamini podnajemnicami ne bi bile ravno študentke, toda isti ljudje bi se ravno tako lahko prepirali za stanovanje in ljubili v romantičnem zanosu spominov, pijačevali ob proslavi bračlove vrnitve ali jokali ob hčerinem begu.

Režijsko organizacijo je ustvaril Mikešnovi poetični ilustraciji vsakdana Andrej Hieng, lirčno realistično sceno je zasnoval Sveta Jovanovič, ples je nastudiral Lidijska Lipovčeva, zvono opremo je posredovala reletna radijska postaja Celje, igralsko realizacijo pa ustvarjajo: Marija Goršičeva (Vida), Nada Božičeva (mama), Marijan Dolinar (striček Peter), Tone Terpin (Boris), Angelca Hlebecetova (Breda), Mara Cernetova (Mira), Janez Eržen (Marko).

Gostovanje mariborske Drame v Celju

(Zločin v sodni palači, Vroča kri in Kreature — 23. in 24. 2. 1957)

Redne vsakoletne izmenjave gostovanj dramskih gledališč so postale v Sloveniji že prava tradicija. Pred nekaj tedni je gostovalo CG v Mariboru (z »Vremensarjem« in »Dežurno službo«), čez dober teden dni bo obiskalo Kranj (z istim repertoarjem) — ta teden, v soboto in nedeljo, pa bodo obiskali Celje mariborski dramski igralci. Z vztrajno prakso medsebojnih gostovanj gledališča ovesnetčujejo teoretiško nabele in pripravljenosti, da »gledališko omiko katerega koli naroda predstavlja šele geometrična rezultanta vseh raznorodnih prizadevanj mnogoterih igralških zborov na različnih krajih« — občinstvu vseh slovenskih mest in mestec pa omogočajo, da spoznava prezeze občega gledališke kulturnega delovanja.

Zategadelj smo lahko prepričani, da bo tudi celjsko občinstvo sprejelo in pozdravilo mariborske igralce z zasluženim zanimanjem, še zlasti, ker so si izbrali za gostovalni repertoar tri dela, ki so — vsako po svoje — v vsem delovnem sporedu zadnjih dvanajstih, štirinajstih mesecev gotovo med najpomembnejšimi. Tako kot lani po gostovanju z Brechtovo igro o »Gospodu Puntili in njegovem hlapcu Mattiju« — bo nedvomno tudi letos celjsko občinstvo številno obiskalo predstave in jim naklonilo tisto dobrohotnost, ki so je gotovo vredne.

Zločin v sodni palači je vznemirljiva — psihološko in kriminalistično zapletena — igra najznamenitejšega sodobnega ljubljanskega dramatika Uga Betitja. Na nedavni premieri v Mariboru je doživela pri občinstvu odlične sprejem, ker je prinesla v letošnji pretežno lahkotni repertoar nekaj resnobe, vendar ne v takem smislu, da bi občinstvo

preutrudila, marveč ravno nasprotno: dala mu je misliti in ga obenem prijetno vznemirila ali — recimo kar — razburila. Med letošnjimi uprizoritvami mariborske drame je ta gotovo najbolj senzacionalna, za kar jamči že sama snov: zločin v sodni palači...

Vroča kri Američana Johna Patricka je ena tistih — občinstvu najbolj priljubljenih — iger, v katerih se kot na primer v celjskem »Vremensarju« mešata ljubezniva šaljivost z globoko občuteno resnobo prizadelega, ne omedlenega sentimenta. S tem avtorjem (že drugič v režiji Petra Malca) se je mariborska drama zdaj ponovno srečala: pred nekaj leti je žela — vsaj pri širokem občinstvu — veliko uspeha z njegovo »Čajnico na Okinavi«. Tudi ta druga igra iz življenja ameriških vojakov na Pacifiku se je mariborskemu občinstvu na vso moč priljubila, saj je že v pretekli sezoni doživela zmed vseh lanskih uprizoritev največ obiska.

Kreature uglednega slovenskega dramatika Bratka Krefta v režiji direktorja drame Jara Dolara je večina kritike (med njo pristevamo tudi ustno izrečeno mišljenje samega avtorja) ocenila kot najboljše scensko ostanke zadnjih mesecev. Z nekaterimi domiselnimi oprijemi je baje režiser (tako poroča kritika) Kreftovo po snovi nekoliko zastarelo, a po tematski vselej aktualno bridko satiro živahno razgibal in kar najboljše raztolmačil v tistem smislu, v katerem jo je treba gledati kot delo, ki ni vezano samo na svoj čas: kot satiro na karizem in klepeplazanje, kot podoba tistih klavirnih »kreatur«, ki so ne le zopne, ampak tudi pomišljanja vredne. V vsakem času jih je dosti. In ravno to je tisto, kar je v Kreftov bridki komediji še danes živo in pomembno.

Celje si lahko obeta prijetno srečanje s kulturnimi prizadevanji obdravskega industrijskega mesta.

Na pragu življenja...

Lepote dijaških let se človek zaveda šele ko so mimo. Čas mladosti, ki še ne pozna vharjev zunaj toplega domačega ognjišča, čas ko je v mladih glavah nakopičeno najrazličnejše znanje, ki se prepleta z načrti in idejami, pa vendar z njim še ni kaj početi.

Take smo videli tudi letos na obeh maturantskih plesih. Hrepenenje po življenju in delu, olajšanje; čes, šol obrabamo hrbet in prvi javni nastop v družbi, vse to je razburilo mlada srca in lica odela v rdečico.

Obe celjski popolni gimnaziji sta ob dveh zaporednih sobotah priredili občajni maturantski ples v dvorani Narodnega doma. Obe prireditvi sta bili na višini. Maturanti so presenetili z obširnimi programom družabnih plesov, ki so jih pridobili v plesni šoli, ki jo je vodil mojster Simončič iz Ljubljane. Prireditve so se udeležili vidni politični in oblastveni predstavniki okraja in našega mesta. Maturantski ples Druge gimnazije je bil pod pokroviteljstvom člana Izvršnega sveta tov. Franca Leskoška-Luke.

Prireditve Druge gimnazije je bila sicer po zunanem blesku skromnejša, toda nič manj prirčna od plesa maturantov Prve gimnazije, o katerem očitvidci sodijo, da je presegel vse dosežanje.

Mladina je plesala dolgo v noč. Morda so mladi ljudje prvič v življenju ostali v javnosti tako dolgo na nogah. To je vendar velik dogodek — priplezati na prag življenja, ko se začnejo drugačne skrbi, ko začne študij daleč od domačega ognjišča. Takle maturantski ples vsiljuje človeku prisodnobo o prvem pičjem letu iz gnezda...

Ostali pa je še krepak zalogaj »kisle-

ga jabolka«. Matura! Morda je bilo za nekatere izmed njih veselo slovo od gimnazije preuranjeno? Sicer pa jim tega ne privoščimo. Vsa naša skupnost čaka nanje, da bodo kmalu, čimprej mogoče, stopili na življenjsko pot, na pot naših skupnih prizadevanj za napredek naših narodov.

Koraki »Poloneze« zahtevajo precej truda preden jih obvladaš, kot na primer poštanka. Maturantke in maturanti so imeli verjetno tremo pred toliko množico radovednih oči. Sicer pa jim je šlo kar dobro »izpod nog« — in upajmo, da je tako tudi — s poštankom?...

Naši portreti

Prihodnjo sredo bo pred občinstvom rojstnega mesta priredila samostojen koncert znana slovenska pianistka Breda Rajhova. Verjetno je čisto slučajno, da bo nastopila pred praznikom žena, je pa ta primer vnesel nekoliko simbolike, kajti umetnica je ena izmed tistih kulturnih delavk, ki se je uvrstila med najvidnejše glasbenike v našem mestu, kajti

kljub temu da opravlja svoje pedagoško glasbeno delo v Mariboru, si jo Celjani radi lastimo za svojo.

Breda Rajhova je začela študirati klavir pri Mirici Sancierovi na Glasbeni šoli v Celju, od tu pa je šla na srednjo glasbeno šolo v Ljubljano. Akademijo je dokončala v razredu mojstra Antona Trosta.

Ko je svoj izredni talent dopolnila s potrebno glasbeno izobrazbo, je zelo hitro opozorila nase z izredno muzikalnostjo in intenzivnim občutljivostjo in slog izvajanih skladb. Po diplomi je začela nastopati v javnosti. Tako je pogosto nastopala z orkestrom mariborske filharmonije, ki ji je najbližji, saj v Mariboru poučuje na Srednji glasbeni šoli. Nadalje je nastopala z orkestrom Radia Ljubljana, na Ljubljanskem festivalu, koncertirala pa je tudi v študijih Radia Ljubljana, Beograda, Zagreba, Skopja in seveda tudi na celjski reletni postaji.

Tudi v Celju je že večkrat nastopala. Z orkestrom prof. Sancierine je izvajala Beethovnov prvi klavirski koncert, pa tudi s samostojnim koncertom v letu 1952 in ob raznih drugih prilikah. Toda zdaj se nam, da se le preveč redko pokaže pred glasbeno publiko svojega rojstnega kraja.

Za klavirski koncert, ki bo prihodnjo sredo v Narodnem domu, si je izbrala naslednje avtorje: Bacha, Beethovna, Schumanna in prvem in Albeniza, Debussija, Škerjanca ter Gerschwina v drugem delu. Spored bo, kot vidimo, zelo pester. Z istim sporedom bo Rajhova koncertirala še v Mariboru in Ljubljani, verjetno pa tudi v Skopju in Karlovcu.

„Amaterska dejavnost oživljena“

(Nekaj misli o članku z gornjim naslovom — Celjski tednik 1. II. 1957).

Zadnja leta celjska amaterska dejavnost kljub različnim združitvam dramskih dručin in novim naslovom ne dosega tistih uspehov, kot bi bilo želeli. Vzrokovi je več. V prvi vrsti ta, da nimamo celjski amaterji svoje lastne dvorane, da nimajo delavci svojega lastnega kulturnega doma. Znani so nameni in dolžnosti naših »Svobod«, toda doslej še nismo stopili v Celju korak naprej v razvoju dramske dejavnosti pod tem imenom, če smo v nove mehovali starega vina, če smo spremeniili zgolj zunanje lice, ne pa vsebine. Dramska družina celjske »Svobode« bo takrat res »oživljena«, ko bodo njene organizacijske in repertoarne silnice postavljene na trdne osnove z vedrejšo perspektivo. Menim, da v moji režiji »Krečmarice Mirandoline« amaterska dejavnost »Svobode« še zdaleč ni »oživljena« v tisti smeri in vsebini, ki jo je zarisal kongres »Svobode« na Jesenicah. Ne mečimo si peska v oči!

Zadnja predstava »Svobode« je bila le skromen dokaz, da so voljni delati tisti celjski amaterji, ki so delali že vsa leta pod različnimi naslovi dramske amaterske dejavnosti in tudi kot sodelavci pri poklicnem gledališču. Organizacijski in ideološki namen naše sekcije pa je mnogo širši in mnogo zahtevnejši. Celjski delavec, ki se zanima za dramatiko mora preiti iz pasivnega oboževalca boginje Talije v poklicnem gledališču, v aktivnega sodelavca naše dramske sekcije. Šele potem bomo lahko govorili o oživljanju amaterske dejavnosti in ne bo treba pisati (kakor pisec zgoraj omenjenega članka), da smo po daljšem času zopet »stopili iz okvira interne aktivnosti«. Odgovor na to »interno skrivnost« naj dajo piscu članka prizadeti interni delavci-amaterji.

Kulturni festival v mozirski občini

ZA POŽIVITEV KULTURNO PROSVETNE DEJAVNOSTI

Pred dnevi je bila v Mozirju skupna seja občinskega sveta za prosveto in kulturo ter občinskega sveta zveze Svobod in prosvetnih društev mozirske občine. Na seji so ugotovili, da so prosvetna društva na terenu premalo napravila za splošno izobraževanje ljudi. Ljudske univerze delujejo samo v Mozirju, Rečici ob Savinji in delno v Nazarju. V Gornjem gradu in Ljubnem ob Savinji pa se pripravljajo na prva predavanja. Poudarili so, da bi morali v večjih krajih ustanoviti posebne odbore, ki naj bi odgovarjali za delo Ljudske univerze. Ugotovili so tudi, da pri splošnem izobraževanju vse premalo skrbijo za vzgojo mladine.

Pri obravnavi stanja knjižnic so ugotovili, da le-te povsod dobro delajo. Vsem knjižnicam pa manjka novih knjig. V nekaterih večjih krajih, kjer so imeli več knjižnic so le-te združili v eno, centralno knjižnico. Tako zamisel je dala pozitivne rezultate. V okviru občine bodo organizirali krajski knjižničarski tečaj. Poudarili so tudi, naj bi knjižnice medsebojno sodelovale z zamenjavo knjig. Zelo pametna je tudi zamisel, da bi organizirali debatne krožke čitateljev knjig. To bodo najprej skušali uresničiti v Nazarju.

Na področju občine so tudi štiri lutkovna gledališča. Da bi lutkovna dejav-

nost prišla čimbolj do izraza so sklenili predlagati vsem lutkovnim gledališčem v občini naj organizirajo gostovanja v razne kraje v občini.

Glede stanja odrov in dvoran so ugotovili, da so le-te ponekod v zelo slabem stanju. Poudarili so, da prosvetni sklad pri nekaterih KZ in podjetjih trošijo za čisto druge namene kot pa je namenjen. Ugotovili so tudi, da imajo nekatera prosvetna društva, zlasti v večjih krajih, večkrat nepravilne odnose do gostujočih društev s podeljenimi Vsi navzoči so tako početja zelo ostro obsodili.

Zaradi pomanjkanja režiserjev je zelo oteženo delo dramskih sekcij. Zato so sklenili predlagati prosvetnim društvom naj pošljejo na tečaj režiserjev, ki bo v Celju, ljudi, ki bodo potem kot režiserji delali v društvih.

Da bi zboljšali kulturno prosvetno delo v Nazarju, so sklenili, da tam ustanovijo društvo Svobode. V Svobodo bi vključili tudi bližnje prosvetno društvo Kokarje, ki pa je že dalj časa nedelavno.

Letos bodo organizirali občinski kulturni festival. Na tem festivalu naj bi sodelovala vsa prosvetna društva v občini. K sodelovanju bodo povabili tudi telesno vzgojna društva Partizan.

Več pomoči prosvetnim društvom

SLABI PROSTORI, SLABI ODRSKI PRIPOMOČKI, POMANJKANJE PEVOVODIJ IN DENARNIH SREDSTEV: GLAVNA OVIRA ZA USPEŠNO DELO KULTURNOPROSVETNE DEJAVNOSTI V ŠENTJURSKI OBČINI

Take so bile glavne ugotovitve občnega zbora prosvetnih društev šentjurske občine. Razen Šentjurja imajo vsa prosvetna društva slabe prostore, saj za uprizarjanje kulturnih prireditve uporabljajo večinoma šolske učilnice. Taki kraji so Prevorje, Kalobje, Blagovna. Prav tako je tudi z odrskimi pripomočki, ki so zelo slabi, pa se teh je malo. Svet prosvetnih društev ni v preteklem letu dobil nobene denarne pomoči, zato tudi njegovi načrti niso bili v celoti izpolnjeni. Tako ni mogel organizirati predvidenih tečajev za šminkanje, režijo in odrsko tehniko. Če bodo dobili denar, bodo te tečaje organizirali letos. V bodoče bo svet nudil več pomoči okoliškim prosvetnim društvom, skušal pa bo organizirati festival prosvetnih društev šentjurske občine.

Iz poročil zastopnikov prosvetnih društev se vidi, da so bila nekatera društva delavna. Med najdelavnejšimi je bilo prosvetno društvo Šentjur, ki mu je lani uspelo prirediti kvaliteten kulturnoprosvetni festival, še prej pa uspelo mladinsko igro »Trnuljčica«. Tudi pevski zbor je dosegel z večkratnimi nastopi lepe uspehe.

Prosvetno društvo na Ponikvi ima dober orkester in zelo delaven pevski zbor. Blagovničani so lani uprizorili

»Poslednjega moža«, letos pa Finžgarjevo »Razvalino življenja«. Kulturno prosvetno delo v Dramljah je v zadnjem času oživelo. Nekatera društva niso poslala poročil, pa tudi občnega zbora se niso udeležila, zato svet ne ve za njihovo udeleževanje. V Loki pri Žusmu je bilo kulturnoprosvetno delo dobro, na Slivnici pa ni prave živahnosti.

Vse knjižnice šentjurske občine imajo premalo knjig, novih pa ne morejo kupovati, ker ni denarja. Najbolj občutna je pomanjkanje pevovodij. Imajo jih samo Šentjur in Ponikva. Vsi kraji, najbolj pa Blagovna in Slivnica, si želijo dobrega pevskega zbora.

V Šentjurju še danes nimajo ljudske univerze, čeprav že vsa leta govorijo o njej.

Letos se šentjursko prosvetno društvo pripravlja na uprizoritev mladinske igre »Sneguljčica«. Moški pevski zbor in mešani zbor aktivna mladih združnikov redno vadita, prav tako tudi tamburaši.

Ljudska univerza v Celju pred novimi nalogami

Na letnem občnem zboru društva Ljudske univerze so člani pretekli teden razpravljali o dosedanjem delu in o novih oblikah bodočega dela. Težično dela celjske LU je bilo usmerjeno predvsem na predavanja ter na organizacijo raznih tečajev in seminarjev. Predavalnice so bile dostikrat prazne in se morali zaradi tega marsikatero dobro predavanje odpovedati. Predsednik društva prof. Jakšel je bil mnenja, da društvo dostikrat samo ni zadostno poskrbelo za agitacijo, morda tudi predavanja niso bila zadostno privlačna, ker je bilo vse delo bolj ali manj pletičnostno in so si predavatelji sami izbrali teme. Morda je bila temu vzrok tudi pomanjkljiva oprema, ker so predavanja le redko lahko ponazarjali s slikami — kar je za poslušalce vsekakor privlačnejše. V bodoče bo ta pomanjkljivost odpadla, saj je društvo prav te dni prešlo od mestne občine dragocen pripomoček — nov episkop.

Ljudska univerza je letošnji delovni program bolj smotno pripravila. Seveda bodo še nekaj časa glavna oblika dela predavanja. Ker so tiskali program, obsegajoč 165 predavanj, si bo lahko vsaka organizacija, podjetje ali ustanova, ki so programe prejeli, bralo poljubna predavanja. Ker je društvo v tem letu vpeljalo tudi kolektivno članstvo — 18 podjetij se je že prijavilo — bo delo mnogo lažje in uspešnejše, ker bodo člani lahko kolektivno prenašali svoje želje in obratno.

Poleg predavanj bo LU v bližnji bodočnosti začela tudi s šolo za odrasle.

Predsednik Okragna sveta Svobode in prosvetnih društev, tovarš Andrej Svetek je na zboru zelo pohvalil delo LU in izrazil željo, da bi društvo v bodoče tesno sodelovalo tudi s Svobodami in prosvetnimi društvom.

Ob zaključku so izvolili nov odbor s predsednikom ravnateljem Jakšlom na čelu, ki je ob tej priliki dobil posebno priznanje za izredno plodno in uspešno delo pri Ljudski univerzi.

RAZŠIRJAJTE

CELJSKI tednik

ŽIVLJENJE NA NAŠI VASI

Laški zadružniki bodo letos porabili nad 100 ton umetnih gnojil

Akcijo za dodeljevanje kratkoročnih in srednjeročnih posojil zadružnikom je Kmetijska zadruga Laško izvedla dokaj zadovoljivo. Pred sklepanjem pogodb so kmetijski strokovnjaki obiskali sleherni vas na 49 vaških sestankih. Ti sestanki so bili od obstoja kmetijske zadruge pa do danes prvi in osnovni korak za zblizanje članov zadruge z njenim upravnim odborom.

Res, da so se vsako leto zadružniki redno sestajali na rednih in izrednih običajnih zborih, vendar pa se velik del zadružnikov ni udeleževal zadružnih zborov. Teh vaških zadružnih sestankov pa so se udeležili. Na teh sestankih so se člani zadruge temeljito pogovorili s kmetijskimi strokovnjaki o vseh mogočih ukrepih, ki bodo vplivali na dvig kmetijske proizvodnje.

Kmetje zadružniki so se zelo navdušili za nasvete kmetijskih strokovnjakov. V začetku so zelo skeptično gledali, kasneje pa so le prišli do zaključka, da je namen dajanja teh kratkoročnih kreditov predvsem da bi zadružnikom zagotovili proizvodna sredstva kot pomoč pri dvigu kmetijske proizvodnje, zato so v sorazmerno kratkem času sklenili nad 90 pogodb za preko 900.000 din kratkoročnega posojila.

Zadružniki so posojilo najeli predvsem za nabavo umetnih gnojil. Dosedaj so zadružniki že prejeli 30 ton tomaževe

žlindre, v prihodnjih dneh bodo dobili še 20 ton netrofosfata, 15 ton superfosfata, 10 ton kalijeve soli, 5 ton apnenega dušika, 5 ton kalkamonsalpetra in čiliskega solitra. Poleg že navedenega bodo zadružniki prejeli še 25 ton raznovrstnih nekreditiranih umetnih gnojil. Izgleda, da bodo v letu 1957 zadružniki za dvig kmetijske proizvodnje uporabili nad 105 ton raznovrstnih umetnih gnojil kar je za 70% več kot v prejšnjih letih.

Zadružniki so se na teh sestankih pogodbno zavezali, da bodo v tekočem letu uredili 2 ha sadnih nasadov in 3 ha plantažnih nasadov ribezla.

Precej zanimanja je za gojitev štajerske kokoši. Naročili so 600 piščancev. Tudi semenski krompir bodo razmnoževali na 6 ha površine, saj je področje

laške zadruge zelo primerno za gojitev semenskega krompirja, saj je pridelovalec Anton Askerc dosegel v lanskem letu rekorden donos, in sicer 30.000 kg na ha. Tudi ostali pridelovalci semenskega krompirja niso prišli izpod 25.000 kg na ha.

Zelo veliko zanimanje so pokazali zadružniki tudi za hibridno škropljenje proti plevelu.

Zimski čas zadružniki zelo pridno izkoriščajo za čiščenje in škropljenje sadnega drevja. V tej akciji bodo uporabili nad 2000 kg rumesana. Brez dvoma ima zadruge poleg navedenih uspehov tudi vrsto perečih problemov in nepravilnosti, ki jih bo treba odpraviti — sicer pa bo o tem razpravljala občina zbor zadružnikov.

VEČ SODELOVANJA MED ČEBELARJI IN SADJARJI

PRETEKLO NEDELJO SO V DOBRNI ZBOROVALI SADJARJI IN ČEBELARJI

Čebelarstva družina, ki je bila osnovana že leta 1951 ima komaj 20 članov. V okolici je še več članov, ki niso organizirani. Potrebno je, da bi se tudi ti vključili v družino naprednih čebelarjev, ker le tako si bodo pridobili po-

trebna strokovna navodila za smotrnejši dvig te tako važne panoge v našem gospodarstvu.

Člani čebelarstva družine so v preteklem letu imeli samo tri sestanke. Junija so imeli zelo važno strokovno predavanje o čebelnih boleznih. Predaval je strokovnjak za čebelarje iz Celja tov. Fegeš.

Na sadjarsko-vinarskem občnem zboru so nekateri člani kritizirali, da ravno pomanjkanje števila čebelarstevskih družin v tem kraju, močno zmanjšuje rodnost sadovnjakov. Tov. Kresnik iz Celja pa je nazadnje še poudaril, da mora biti povezava med sadjarji in čebelarji zelo tesna, zlasti v dobi škropljenja, da ne bi prišlo do zastrupitve čebel.

svtom inž. Zupančiča, direktorja inštituta za vinogradništvo v Mariboru ocenjevala po starem načinu do 80 točk. Splošno so bila vina dobra, a kvaliteta belih vin je komisijo presenetila. Vina nad 70 točk so dobila častne diplome, a prve tri nagrade so za najboljšo vzorce vina dobili: Alojz Umek, Amalija Pakj in Jera Rovha.

Popoldne po končanem poskuševanju je bil občni zbor sadjarjev in vinogradnikov. Diplome za uspešno delo v sadjarstvu in vinogradništvu sta dobila tovariša Valenčak in Tiselj iz Buč.

Tovariš Novak iz inštituta v Mariboru je imel strokovno predavanje iz obnove vinogradništva, inž. Zupančič pa je povedal svoje misli o razstavi in polizkušnji vin.

Na splošno je bil to za Buče in za bučke vinogranike velik dan in bo ugodno vplival na obnovo vinogradov, ki so na koncu svoje življenjske dobe.

V. F.

Spet bo bučensko vino zaslovelo...

Ker je vinogradništvo ena najbolj dobičkanosnih panog gospodarstva na Bučah, kjer tipične vinogradniške lege lahko dajejo vino tudi za izvoz in da bi iz teh leg brez vinogradov ne prišlo nič pametnega, je vinogradniški odsek pri kmetijski zadruzi Kozje prišel do zaključka, da bi bilo pametno uradno ugotoviti kakšna so v resnici bučka vina in da se ime teh vin dvigne zopet na tisto višino, ki so ga že včasih imela. Starejši ljudje še pomnijo, da so bučko vino včasih vsako leto prodajali po dobri ceni na Dunaj.

Na pobudo tov. Videčnika, upravnika poslovne zveze Smarje, je sadjarsko-vinogradniški odsek pri KZ Kozje organiziral razstavo in poskušnjo vseh vin, ki rastejo na tem območju. Vinogradniki so pokazali izredno zanimanje za to prireditve, saj so prinesli na poskušnjo 74 vzorcev belega in rdečega vina, ki ga je strokovna komisija vinogradniških strokovnjakov pod predsed-

Remčeva „Magda“ v Taboru

Prosvedno društvo „Ivan Cankar“ v Taboru je v nedeljo že tretjič ponovilo pred polno zasedeno dvorano Remčev „Magdo“. Iz raznih krajev Savinjske doline so prišli ljudje in si ogledali nevsakdanjo izvedbo: Rudi Hanzli je s sceno (zavesni stil) presenetil gledalce, Lojze Frič pa jim je zopet pokazal, da je še vedno daleč naokoli najboljši režiser.

Naslovno vlogo je odigrala Fanči Brišnikova, ki je znova dokazala, da je kos tudi bolj zahtevnim vlogam in je s svojo igro potegnila za sabo ostale, predvsem mlajše, ki so pokazali, da so se zelo potrudili. Janjo Kobal je podal vlogo Petra z odrsko govorjostjo, med najvidnejše uspehe pa štejemo še Rudija Hanzliča.

Kot celota je predstava dokazala, da so igralci sposobni, prizadevni in da jim ne gre samo za gole učinke, ampak da bi res občinstvu radi predstavili nekaj doživetega. Toda skupina potrebuje še nadalje krepko roko, da se bo lahko razvijala.

BRASLOVČE DOBIJO VODOVOD

Z zgraditvijo vodovoda se bo izpolnila dolgoletna želja prebivalstva Braslovč, ki je doslej imelo zelo slabo pitno vodo. Za gradnjo bo prispeval vsak kmet ali posestnik po številu družinskih članov, precej pa tudi s prostovoljnimi delom. Pobudo za gradnjo vodovoda so dale množične organizacije. Zalaška občina je že prispevala 1 milijon 600.000 din.

ZLATA POROKA V LAŠKEM

Pred dnevi je bila prva zlata poroka v Laškem, katero sta slavila zakonca Deželak Matevž in Ana, rojena Lavrine. Slavje je izpolnil moški pevski zbor, ki je slavljencema zapeel nekaj pesmi.

Slavljenca izhajata iz družin malega kmeta in sta med okupacijo okusila vse tegebe nemških koncentracijskih tabo-

rišč. Svoje otroke pa sta vzgojila v zavodne državljanke. Sinovi so se kmalu po uspelem napadu na nemške postojenke v Rečici — leta 1942 — vključili v NOB, za katero je dal življenje sin Jurij.

Slavljencema iskreno čestitamo.

Zlatoporočnica med predsednikom krajevnega odbora in matičarjem.

NAŠ RAZGOVOR

Kaj mislim o gostinstvu, vprašujete?

Ni težjega od intervjuja z natakarkom med službenim časom, zato je bil moj pogovor s Stanetom Gonelijem pri »Kopru« presneto kratek. Ko sem ga vpraševal, je poslušal na dve strani, goste in mene.

— Zakaj sem šel med natakarkarje? Hm, najprej res nisem imel veselja do tega poklica. Rad bi bil inženir toda oče, rudar v Zagorju, ni imel denarja. Ravno tista leta je bila kriza, zato sem si moral izbrati tak poklic, da mi ni bilo treba plačevati še za hrano... No zdaj sem že 23 let v gostinstvu in človek se privadi... Naposled lahko rečem, da mi je poklic postal kar všeč.

— Gostinski poklic, je nadaljeval, pri katerem trpijo noge, roke, glava in živci, je težak. Gost lahko sitnari, natakark ne sme pokazati slabe volje, čeprav je tudi človek. Sicer pa je sedaj mnogo bolje. Pijančevanje je močno upadlo. Najhujše je bilo med osemindesetimi in petdesetimi letom. Ljudje ne pijejo več toliko. V »Kopru« na primer dobimo za pijačo približno enako vsoto kot za jedila.

Ko sem ga vprašal o zaslužku, mi je rekel takole:

— Sem med bolje plačanimi pa pridem največ do devet in pol tisočakov mesečno. Od tega moram, pa ne samo jaz (vsi mi), imeti pripravljen najmanj po en enodnevni zaslužek, da plačam razne stvari, kot so razbiti kozarci, ukraden pribor itd. Gostje najbrž ne pomislijo, da oškodujejo uslužbenca, če razbijajo, nosijo pribor domov »za spomin«, če zažigajo prte itd.

Stane je predsednik upravnega odbora pri »Kopru« in pravi, da bi bilo treba nuditi gostinstvu več za izboljšanje postrežbe in opreme. Jezil se je, da arhitekti, ki opremljajo gostinske lokale, premalo mislijo na zračenje prostorov: — Če se gost naveliča v pol

ure sedeti v dimu, kaj naj potem rečemo uslužbenci, ki pol življenja prebijemo v njem?, je mimogrede povedal.

Zanimalo me je tudi, če so pogosti primeri, da se gostje izmikajo plačilu. Stane je odgovoril, da niso pre pogosti, zgodijo pa se, zlasti če gre za vinjene goste. Nič čudnega ni, je pripomnil, da nima rad opravka s pijanci. — Seveda, je dejal, mora natakark, kateremu je gost pobegnil, sam plačati »ceho«.

Govorila sva še o tem, da si upravni odbor pri »Kopru« močno prizadeva, da bi izboljšal družbeno prehrano. Omenil je, da bo treba letos obnoviti vrtno pohištvo je propadlo. Zadovoljen je tudi, da ima gostinski kader možnost napredovanja. — V »Kopru«, je povedal, nimamo več nekvalificiranih, razen nekaj pomožnih moči v kuhinji.

Rad bi še kramljal z njim, toda v lokalu so bili gostje. Vsak s svojimi željami:

...Stane ni imel več časa za pogovor. Medtem ko sem oblačil plašč je že trikrat šel po lokalu s krožniki, steklenicami in kozarci na pladnju.

OTVORITEV MLADINSKEGA KINA LJUDSKE TEHNIKE

V petek popoldne je bila v dvorani Kladivarja otvoritev mladinskega kina LT, ki bo odlej redno posloval vsako sredo in četrtek ob 15.30 in 18. uri.

Predvajali bodo celovečerne, predvsem domače filme, v predfilmih pa bo mladina gledala prizore iz življenja JLA in tehnike.

Vsak mesec enkrat bodo za najmlajše cicibane predvajali razne risanke.

To novo pridobitev, ki je zamašila vrzel celjskih kinematografov, je celjska mladina s starši vred pozdravila.

ŽENA IN DOM

MLADA GOSPODINJA JE PRIŠLA V HIŠO

Materi, ki so po prihodu snaha v hišo nekako odrinjene od domačega ognjišča, se navadno počutijo zelo nesrečne, osamljene in ponižane in predrade potožijo sosedji: Od kar je »ta mlada« v hiši, so prepri in dnevnem redu in gospodarstvu gre rakovo pot.

Dostikrat so temu, tašče same krivde, ko se preveč vtičajo v zadeve »mladih« in ko kar nočejo in ne morejo odločiti vodstva, pa četudi je mlada gospodinja dovolj sposobna za vodstvo gospodinjstva in gospodarstva. Največkrat pa so preplitom krivde snaha same, ki spet nočejo in ne morejo razumeti stare matere, da pomeni zanjo odhod za zapetek (zlasti še, če je še pri polnih mesecih) predsmrtno kamrico.

Razumeti je treba staro kot mlado gospodinjstvo — nobena od njih nima lahkega položaja, če se ne znata prilagoditi druga drugi. Stara mati, ki je toliko znojila polja svojega posestva, toliko let stala ob domačem ognjišču, toliko let odklepala in zaklepala večna vrata, kaščo, shrambe, bo le težko izročila ključke tuji mladi ženi, za katero ne bo nikoli prepričana, da bo tako uspešno vodila gospodinjstvo in gospodarstvo njenemu sinu kot ga je vodila sama. Sinova poroka pomeni zanjo le bridko uro, pa če ima snaho rada ali ne.

V Savinjski dolini je še danes običaj, da stara gospodinja izroči »ta mladi« ključke na pragu hiše, čim se mladoporočnica vrne od poroke. Opazovala sem nekajkrat ta običaj in vselej sem videla staro gospodinjstvo ob tem »obred« jokati. In nikoli ne bom pozabila dogodka, ko je ponosna, bogata kmetica ženila svojega edina. Snaha ves čas znožke ni marala in prvokrat sta se srečali in si pogledali v oči na pragu hiše, ko ji je izročila ključke. Velikostna kot Kastelka je stara mati stopila pred svate, premerila je snaho od nog do glave in ji s trdo kretnjo izročila ključke. V tih očeh nisem videla solz, pač pa neznožno bolečino, ki ji je jemala moč, da se je morala nasloniti na ograjo balkona. Mlada snaha je bila v zadregi in šlo ji je malodane na jok. Razumela je mater svojega moža in zavrnila ključke z izjavo: »Ne mati, ne sprejemam ključev, prihajam vam samo v pomoč, gospodarite sami, dokler hočete in naučite tudi mene, da bom tako dobra gospodinja kot vi.« Ponosni Kastelki je zažarel obraz in vprico svatov

je objela svojo snaho, za katero je vse do tega trenutka imela samo prezirljive in grde besede. V hiši sta gospodarili složno in ko je stara mati ob-

Videči sta srečna...

nemogla, je s povsem drugim, toplotninskim izrazom izročila ključke svoji snahi, kateri je v nekaj letih posredovala mnogo dragocenih in bogatih izkušenj.

Ko si sinovi in hčerke ustvarjajo svoj lasten dom, razumni starši navadno odlašajo skupno življenje, saj kjer je le možno, je vsekakor bolje, da živijo ločeno. Kjer pa seveda teh pogojev ni, je prav, da se snaha skušajo podrediti moževim staršem. Dober in pravičen mož bo gotovo znal ceniti, če bo žena pozorna in ljubezniva z njegovimi starši. So primeri, ko mlada žena, čim stopi v hišo, že hoče pokazati svojo gospodolovnost in kot nova gospodinja uvaža nove metode dela, ki so dostikrat boljše, dostikrat pa tudi slabše od taščinih. Če jo tašča prijazno opozori (morda tudi neprijazno), da bi to ali ono stvar kazalo drugače prijeti, se užaljena snaha namrdne in iz trme stori ravno nasprotno, kar ji je nasvetovala večja gospodinja. Pavečna snaha bo obzirno in počasi uvažala nove metode dela, če bo videla, da so koristnejše od starih. Če bo stara gospodinja z novim načinom dela dokazala večji uspeh, se moževa mati gotovo ne bo protivila vsakršnim moderniza-

cijam. Starejšega človeka je pač treba počasi in obzirno pripravljati, ne pa samo uveljavljati svojo samovoljo. In nasprotno, če bo snaha spoznala, da so taščine metode dela boljše, se jih bo tudi rada poslužila.

Marsikateri mladi gospodinjci se tudi zdi nečastno, da bi staro mater spravevala o tem ali onem, da bi se dala podučiti, da bi gledala in opazovala, kako mati peče kruh, kako seje in sadi zelenjavo, kako krmi živino itd. Materi bi govorilo prijalo, če bi jo snaha večkrat vprašala, kako naj napravi to ali ono stvar.

Poznala sem primer, ko nevesča snaha niti ni znala speči kruha, pa jo je bilo sram priznati družini, da tega ne zna. Namesto da bi mater-taščo vprašala za nasvet, je vstala rano zjutraj, da je tašča ne bi nadzirala in se pripravila k peki. Kruh je bil presoljen, slabo kvašen in slabo pečen, da so ga morali pokrmiti praščem.

Drži, da so mnoge tašče neznozne in dostikrat krivične do svojih snah. Vendar sem mnenja, da bi se v družinah marsikatero nesoglasje odpravilo, če bi se snaha bolj znala prilagoditi tašči in če bi se zavedale, da je treba spoštovati mater svojega moža, ki ji je odstopila premoženje in mesto gospodarice doma.

PONOVNI KUHAJSKI TEČAJI V CELJU

Da bi imelo Celje in zaledje čim več sposobnih kuharic, je Zavod za pospeševanje gospodinjstva v Celju takoj za prvim kuharskim tečajem v preteklem letu te dni organiziral še drugega, ki posluje v petih izmenah. Tako so prostori na Zavodu od jutra do pozne noči zasedeni s tečajnicami, ki se urijo v sobotni kuhni. Zanimanje za tovrstne tečaje v Celju je tolikšno, da zavod tudi z organizacijo drugega kuharskega tečaja in mogoč ustreči vsem prošbam in je moral precej prošelj odkloniti.

Strokovni učitelji tov. Bračičeva in Vodebova poučujeta kuharske spretnosti v dopoldanskih, popoldanskih in večernih tečajih. V večerne tečaje so vključene največ zaposlene gospodinjice iz mesta, ker jim ta čas najbolj odgovarja. V dopoldanskih in popoldanskih tečajih pa so žene iz kmečkih področij bližnje in daljne okolice. Med njimi je največ tašah, ki bodo pozneje vodile tečaje na področju svojih zadrug.

iz Celja in zaledja

Pred izložbo nesreč . . .

Prometni odsek Tajništva za notranje zadeve je v izložbi »Vole« uredil zelo poučno razstavo o posledicah premajhnega poznavanja prometnih predpisov in reda na javnih cestah. Ljudje so z velikim zanimanjem ogledovali razstavljeni material in premnogi so odšli od okna s sklepom, da bodo v bodoče bolj pazili na svojo varnost in varnost drugih.

Zveza borcev na Hudinji je zelo delavna

Ze na obnem zboru so si člani ZB iz Spodnje Hudinje zadali več nalog, ki jih tudi zvesto izpolnjujejo. Predvsem organizirajo redna mesečna predavanja. V januarju je predaval prof. Albin Podjavoršek o pomenu izobraževanja socialističnega človeka. V februarju je pisatelj Fran Roš obravnaval zelo aktualno temo »Kulturbund in njegova vloga v stari Jugoslaviji v Celju — o izselitvi Slovencev iz Celja ter o šolstvu med okupacijo v Celju. Povedal je marsikaj iz lastnih doživetij pred drugo svetovno vojno in med okupacijo. Njegova izjava so bila zelo zanimiva, številni poslušalci so mu bili hvaležni in ga še vabili v svojo sredino.

Konec tega meseca bo predaval članom ZB na Hudinji upravnik muzeja NOB v Celju, tov. Stane Tertak. Člani se bodo spominjali obletnice pohoda XIV. udarne divizije. Tov. Tertak, avtor knjige »Živi zidi« se je sam udeležil . . .

LANI JE MESTNA LJUDSKA KNJIZNICA IZPOSODILA OKROG 74.000 KNJIG

Mestna ljudska knjižnica, ki posluje v skrajno tesnih in neprimernih prostorih, ima vsega okrog 30.000 knjig. Citalci v mestu, pa tudi v bližnji okolici, so prav pridno posegali po njih, tako, da je bilo v preteklem letu izposojenih 74.000 knjig. Največ povpraševanja je po leposlovnem čitivu, vsekakor pa je razveseljivo dejstvo, da se vedno bolj manjša število tistih čitalcev, ki iščejo v knjižnicah le prazna, lahko zabavna in brezvsebna dela. Kritični okus članov se torej zboljšuje. Od omenjenih 73.404 izposojenih knjig v preteklem letu, je bilo 257 političnih, 558 poučnih, 53.209 leposlovnih, 9.785 pionirskih in 9.594 ostalih. Vpisanih članov je 8.897. Od teh je delavcev 683, nameščencev 660, kmetov 21, dijakov 1017, intelektualcev 244, ostalih (gospodinj, upokojeanci, vojak) pa 812.

SLOVENSKI OKTET BO GOSTOVAL V CELJU

Za malokateri koncert je bilo v Celju toliko zanimanja, kot za Slovenski oktet, ki bo 25. februarja gostoval v Celju. Dvorana v Narodnem domu bo to pot premajhna, saj so že pred tednom dni bile razprodane skoraj vse vstopnice.

Priznani slovenski pevci bodo peli narodne in umetne pesmi. Oktet je v lanskoli sezoni gostoval na Kitajskem, Nizozemski in Belgiji, kjer je s slovensko pesmijo zlasti navdušil ondote slovenske rudarje. Republika je oktetu letos priznala Prešernovo nagrado.

Gibanje prebivalstva

V času od 9. do 16. 2. 1957 je bilo v Celju rojenih 51 dečkov in 25 deklet.

Poročili so se:

Ludvik Hren, nameščencev iz Rečice in Magdalena Herman, natakarica iz Podkraj; Filip Matko Vrtovce, magister farmacije in Ivana Uršič, kemistka iz Velenja; Vekoslav Ivan Penzel, nameščencev iz Celja in Neža Poklesek, delavka iz Leskovec; Jožef Horvatič, delavec iz Kompol in Ana Godičel, poljedelka iz Sentjanja nad Storami; Anton Krkice, krojaški mojster iz Mozirja in Elizabeta Podrepšek, trgovska pomočnica iz Celja; Vladimir Tomšič, knjigovodja in Marija Mihaela Sotler, knjigovodkinja, oboje iz Celja; Dominik Stokovnik, kmetovalec iz Pepelna in Alojzija Špeglić, poljedelka iz Bezove.

Umrli so:

Terezija Ribelč, roj. Primožič, zlatarka iz Celja, stara 47 let; Jožef Komerič, upokojevec iz Celja, star 45 let; Cecilija Polončnik, roj. Wolfrich, gospodinja iz Velenja, stara 85 let; Hermina Vrtovce, roj. Gregurčič, gospodinja iz Celja, stara 85 let; Marija Karlovšek, roj. Kaliger, gospodinja iz Celja, stara 74 let; Franc Božič, upokojevec iz Celja, star 74 let; Frančiška Režek, roj. Korošec, gospodinja iz Celja, stara 83 let.

V kratkem prično z gradnjo mostu čez Hudinjo

Pri Majdčevem mlinu na Spodnji Hudinji bodo v prvih spomladanskih dneh pričeli graditi nov most, ker je starega poplava pred dvema leti uničila. Ondotno prebivalstvo je zadnje leto močno pritisakalo na ljudski odbor, da bi jim preskrbel to važno cestno povezavo. Lansko leto so zaradi zmanjšane proračuna to delo odmaknili, za leto pa so že zagotovljena sredstva in bodo verjetno z deli začeli že v začetku prihodnjega meseca.

Vsa gradbena dela bo prevzel »Graditelj«, konstrukcijsko podjetje, ki bo izvedla Metalna Maribor.

Ce vreme ne bo preveč nagajalo, bo most gotov do jeseni in ga bodo predvidoma že v septembru izročili svojemu namenu.

ZBOR VOLIVCEV NA JOZEFOVEM HRIBU

je bil lepo obiskan. Po poročilu prof. Aškerca o delu ljudskega odbora, se je razvila živahna razprava, v kateri so zborovalci izražali razne zadeve, ki bi jih bilo treba na terenu urediti. Kritizirali so skrajno slabo stanje cest, ukinitve mesnice »Pri Skalni kleti« in zdaj jih razburja še vest, da nameravajo ukiniti še trgovino. Na zborovanju so se izrekli proti ukinitvi in predlagali, naj ostaneta mesnica in trgovina, lokal pa naj se primerno uredi.

V gornjem delu Ceste na grad bi morali urediti kanalizacijo in napeljati vodovod. Zborovalci so obljubili, da bodo pomagali s prostovoljnimi delom.

ZENE V ŠTORAH BODO SVEČANO PROSLAVILE 8. MAREC

Na dan 8. marca bodo štorske žene organizirale proslavo s primernim kulturno umetniškim sporedom. Najlepša točka sporeda bo vsekakor nastop ciganov iz Doma igre in dela v Storah. Po končani proslavi bodo žene priredile zakusko. V pripravah za proslavo svojega praznika bodo obiskale tudi vse bolne žene in jih obdarile.

Naše življenje v skupni družbi

(Pismo pripadnika JA)

Kot naročnik vašega lista vsak teden nestrpno čakam na časopis, da prečitam slovenske novice iz mojega rojstnega kraja. Najbolj me zanima naš družbeni plan in samoupravljanje v posameznih podjetjih. Zanimajo me tudi delo in razvoj mladine, katera je v celjskem okraju precej razgibana.

Za naše bralce bi rad nekaj napisal o kolektivnem življenju v naši armiji. Ko sem stopil prvi dan v kasarno, nisem poznal dosti prijateljev, razen tih Slovencev, s katerimi sem se spoznal že med potjo. Ko so nas porazdelili na svoja mesta, sem ostal čisto sam. Začel sem se družiti s tovariši, ne glede, ali je to Srb, Bosanec ali Šipar. Tako sem se hitro naučil srbohrvaščine. Moj najboljši prijatelj je Bosanec iz Banje Luke, s katerim se razumeva kot rodna brata. Vsi tovariši v armiji smo zelo povezani in na ta način širimo bratstvo in edinstvo, katero nam je v vojski najvažnejše in najpotrebnejše. S tem dosežemo, da je naša armija čvrsta, da brani naše meje in da lahko naši ljudje v miru gradijo socializem. Ponosni smo

na delo našega odreda v Egiptu, ki častno izvršuje vse naloge, ki mu jih postavlja OZN.

Vojak Ivan Kovač s svojim najboljšim tovarišem iz Banja Luke

To nam je lep dokaz, kako čvrsta je naša armija.

Vse čitalce Celjskega tednika lepo pozdravlja.

Kovač Ivan, v. p. 2083/c, Sisak

Iz Slovenjskih Konjic

mezni primerih pa tudi že spomladansko kopanje. Toplo vreme v sedanjem času pa ni najbolj primerno, saj lahko pride še do pobeze.

Konjiški igralci so v začetku tega tedna dali na oder Nušičevo komedijo »DR«. Obisk je bil sicer zadovoljiv, vendar pa dvorana ni bila v celoti zasedena.

Pekarna v Konjicah je pred kratkim uvedla celodnevno prodajo kruha. S tem je ustrezno delavcem, zaposlenim v konjiških podjetjih, saj lahko sedaj ob prihodu ali odhodu na delo kupijo kruh.

V Konjicah je bil pred kratkim skupni sestanek vseh obrtnikov in predstavnikov obrtnih podjetij, na katerem so razpravljali o razvoju obrtništva v konjiški občini. Ob tej priliki je bilo izneseno več problemov, ki se pojavljajo v obrtništvu. Skoda, da ni bilo na sestanku nobenega predstavnika občinskih organov.

Konjiški šahisti so v zadnjih dneh imeli dvoje srečanj — s šahisti iz Slovenske Bistrice in Poljčan. Obe srečanja so odigrali v svojo korist. Razen starejših, izkušenih šahistov v Konjicah, sodeluje pri šahu tudi precej mladine.

V Ločah bo v soboto prva predstava v letošnjem letu. Igrali bodo Finžgarjevega »Divjega lovca«. Za uprizoritev je v vsej okolici veliko zanimanje.

V Ločah bo v soboto prva predstava v letošnjem letu. Igrali bodo Finžgarjevega »Divjega lovca«. Za uprizoritev je v vsej okolici veliko zanimanje.

V Ločah bo v soboto prva predstava v letošnjem letu. Igrali bodo Finžgarjevega »Divjega lovca«. Za uprizoritev je v vsej okolici veliko zanimanje.

V Ločah bo v soboto prva predstava v letošnjem letu. Igrali bodo Finžgarjevega »Divjega lovca«. Za uprizoritev je v vsej okolici veliko zanimanje.

PO ZGORNJI SAVINJSKI DOLINI

IZ MOZIRJA IN OKOLICE

Kmetijske zadruge na področju moziške občine se pripravljajo na letne občne zборе. Občinske in krajevne politične organizacije jim pomagajo. Kandidatne liste za nove upravne odbore bodo sestavili ob sodelovanju vaških odborov SZDL. Posebno skrb posvečajo zadruge izdelavi planov pospeševalnih odsekov.

Delo aktivna mladih zadrušnikov v Radmirju je bilo preteklo leto slabo, zato ga hočejo letos izpopolniti, predvsem na področju sadjarstva in čebelarstva. Napravili bodo tudi več gnojilnih poskusov.

Osemenjevalna služba v Mozirju se je zelo razširila in zajame danes že preko 50 odstotkov krav v občini. Z ozirom na razširitev osemenjevalne službe bodo število plemenjakov še zmanjšali.

Na nedavni konferenci upraviteljev šol moziške občine so med drugim razpravljali tudi o učnih uspehih I. polletja. Uspeh in obisk je bil zadovoljiv, saj je moziška občina po uspehu na petem, po obisku pa na šestem mestu v celjskem okraju.

Ugotavljali so nadalje, da večina šolskih vrst ne služi svojemu namenu. Posebna komisija bo pregledala te vrtove in izdelala načrt za izkoriščanje. Govorili so še o reformi šolstva. Za-

enkrat naj bi imeli 1—3 osrednje osemletke, in to v Mozirju, Gornjem gradu in Ljubnem, pozneje pa še v Rečici in Smartnem ob Dreti.

Na seji komiteja LMS Mozirje so ugotovili, da je delo kmečke mladine precej plodno. Zelo razgibani so aktivni mladih zadrušnikov, v katere je vključenih preko 400 kmečkih fantov in deklet.

NOVICE IZ ŠMARTNEGA OB PAKI

Preteklo nedeljo je igralska skupina Prosvetnega društva uprizorila dramo »Dekle iz Trente«. Igralci so svoje vloge v glavnem dobro odigrali in zadovoljili mnogoštevilne gledalce. Pohvaliti moramo posebej izdelavo kulisa mladinske Napotnika, ki se je tukajšnjemu prebivalstvu pred kratkim predstavil s svojo prvo razstavo slik.

Naši igralci bodo v kratkem uprizorili še Nušičevega »Dre«.

Posltnemu uradu Smartno so bili uradni prostori sodniško odpovedani in zdaj si išče novih, ki pa jih v Smartnem ni. Radi bi poštni urad preselili v občinsko hišo, kjer se sedaj nahaja mala dvorana in knjižnica. Če bi se to zgodilo, je vsem našim organizacijam onemogočeno delo. Zato so člani vseh organizacij odločno proti temu. Mislimo, da si poštna uprava lahko zgradi malo hišico, kjer bi bil poštni urad in stanovanje za upravnika.

Po šentjurski občini

V SENTJURJU TRIJE POŽARI V ENI NOČI

Pred kratkim so v eni noči v Sentjurju v razdobju dveh ur nastali trije požari.

Ob 22,30 je pričel goreti kozolec pri posestniku Alojzu Catru v Bezovju. Kozolec je popolnoma pogorel s senom vred. Skoda znaša 1.200.000 dinarjev.

Ob 24. uri je pri posestniku Alojzu

Goležu v Sentjurju 29 izbruhnil nov požar. Zgorelo je gospodarsko poslopje z vsem poljskim orodjem in krmo. Uničena je bila tudi kolarska delavnica. Rešili so le živino in svinje. Skoda znaša okrog 600.000 dinarjev.

Kmalu po polnoči je nastal tretji požar pri Mariji Žličar v Kamenem. Tudi tukaj je zgorelo gospodarsko poslopje z vsem inventarjem. Skode je okrog 600 tisoč dinarjev, zavarovalnica pa znaša 20.000 dinarjev. Pri gašenju je sodelovalo šest gasilskih društev. Sumijo, da je v vseh treh primerih povzročil požar isti požigalec.

SMRT MARIJE KINCL

Pred kratkim je v 87 letu starosti umrla na Grobelnem pri Sentvidu priljubljena gostilničarka Marija Kincl, ki je na Grobelnem vzorno vodila gostinško obrt polnih 44 let.

Med okupacijo je zaradi svoje narodne zavednosti okusila vso težo in nasilje nemških nacistov ter bila zaprta in mučena v celjskih zaporih. Njen najstarejši sin Jože je bil kot organizator takratne OF že v letu 1942 ustreljen.

Pokojna je bila velika dobrotnica množčnih organizacij, posebno gasilcev. Ob grobu se je od nje poslovil predsednik gasilske čete v Sentvidu, Franc Golež, domači pevski zbor pa ji je zapel ganljivo žalostinko.

Naj ji bo lahka slovenska zemlja, ki jo je tako ljubila.

SENTJURSKA KRONIKA

S 1. marcem bo v okviru Ljudske tehnike začel v Sentjurju delovati radioamaterski krožek. Sedaj je najbolj delavna avto-moto sekcija, ki posveča veliko skrb vzgoji mladih soferjev.

Združenje rezervnih oficirjev Sentjur je na zadnji seji sklenilo, da bo obiskalo vojaško letališče v Cerkljah. V svoje vrste je vključilo vse podoficirje, ki bodo imeli redna predavanja.

Po vseh četah šentjurskega odreda predvojaške vzgoje so vsako nedeljo predavanja. Za dobro organizacijo skrbi komandant odreda, tov. Kos Jože s pomočjo občinskega komiteja ZK.

Sentjurčani so zelo ogorčeni nad podražitvijo mesa — od 200 na 220 dinarjev. Kako je mogoče, da je v Sentjurju dražje meso kot v Celju, saj je v tem območju živine dovolj in jo kmetje celo ponujajo.

Sentjurska prosvetna dvorana je dobila novo centralno kurlavo. Tako bodo odpadli očitki, da je dvorana premalo osrečana.

KRATKE IZ DRAVINSKE DOLINE

Zičani so z veseljem pozdravili odlok ObLO Konjice, da se njihov prosvetni dcm da na razpolago množičnim organizacijam v Zičah. S tem so se izpolnile dolgoletne želje Zičanov.

Upamo, da bo zdaj prosvetni dom, katerega prejšnji lastnik je bila KZ Loče, le služil tistemu namenu, za katerega je bil določen — to je, za večji razmah kulturnega življenja na vas.

V zml, ko ljudje niso toliko obremenjeni z delom, je pri nas kulturno življenje spet zaživelo. Bilo je že več predavanj, ki so bila dobro obiskana. V kratkem pa bomo v Zičah gledali tudi uprizoritev Krefčevih »Celjskih grofov«. Igralci se pridno vadijo in vsi že težko čakamo, da se nam pokažejo na odru.

Glej, potem bo tema

(Tragedija otroka)

Naš najdragocenejši čut je nedvomno vid. Kakšna tragedija nastane, če ta čut preneha delovati, ne more presoditi nobeden drugi, kakor tisti, ki ga zadene. Svetloba neba, čuda narave, ljubljena lica svojcev in znancev utoje v temi, v večni temi... Različni značajski različno prenašajo tako nesrečo: eni obupujejo, drugi so pogumni in se kakor koli znajdejo. Med zadnje spada gotovo tudi deček, štiriletni Mike, sin ameriškega pastora Jamesa Sibole.

Z očetom stojita na robu visoke planote in opazujeta zahod sonca, ki se vedno bolj približuje obzorju, na katerem se blešče gorske verige in pisani igri svetlobe. Ceprav je star šele štiri leta, deček občuti to lepoto in vzkliska zaporedoma: »Očka, kako lepo!« On gleda vse samo z enim očesom in vendar ga vsega prevzema. Da, samo z enim očesom! Ze v drugem letu je tožil o bolečinah v očesu. Zato so ga zanesli k zdravniku na pregled. Po temeljitnem pregledu se je zdravnik resno zamislil in poklical očeta na stran, da bi ne slišala mati, kaj mu bo povedal.

»Dokončne diagnoze še nočem postaviti, vendar se bojim, da se je začel v očesu vašega sina rakasti proces, sicer zelo redek, ki pa nas vendar sili, da hitro postopamo, da se ne razpase v možgane in bezgavke, potem pa po vsem životu, in končno povzroči smrt. Ni drugega izhoda kakor operativna odstranitev očesa, da rešimo otroka, pred vsem pa, upajmo, levo oko. Nešteto ljudi hodi po svetu, ki imajo samo eno zdravo oko in vendar vidijo zadosti. Odločitev je vaša!«

dati samo z enim očesom in zdaj — dve leti po operaciji — stojita z očetom na robu visoke planote in opazujeta sončni zahod. Na očetovem obrazu se zrcali notranja borba, trepetajočo

roko je položil sinku na glavo in mu govoril: »Mike, ljubček, dobro si vse oglej! Barvo neba, ptice, drevesa in metulje, ki jih imaš vse tako rad. Oglej si kamenje in travo, sonce za rožastordečimi oblaki. Vse poglej, Mike, ker potem bo tema...«

»Očka, saj je vsak dan tema in se spet posveti, da lahko vidim metulje, tebe in mamo pa bratca Tomažeka.« — »Le dobro si vse oglej, danes ne moraj zgodaj v posteljo, da boš videl še mesec in po njegovem zahodu zvezde. Vse ti bom še enkrat pojasnil, ker potem bo tema...«

Dan na dan je oče potoval s sinkom od severa na jug in obratno in vedno ga je opominjal, naj si vse ogleda. Bila sta na bregovih Atlantika in v treh dneh na bregovih tihega oceana: med potjo sta v narodnem zaščitnem parku krmila medvede s slaščicami in opazovala gejzirje, morje sta videla mirno in razburkano. James Sibole je vedno ponavljal: »Mike, ljubček, oglej si vse to, ker potem bo tema...«

Govoril mu je podnevi, govoril mu je, ko je sonce stalo najvišje in ko je zahajalo. Toliko časa mu je govoril, da je Mike razumel, da bo tema — zanj, tema za zmerom! Kirurgi niso mogli ničesar več ukreniti, ker je bila samo ena pot med življenjem in smrtjo: odstraniti je bilo treba tudi levo oko, ker so se pojavili isti rakasti znaki. Da rešijo življenje...

S štirimi leti otrok že dojema, kaj se dogaja okoli njega in zaradi njega. Spomin je prebujen in vtisi ostanejo. Zato je James potoval s sinom, da bi si nabral vtisov, ker je vedel, da bo potem za otroka nastala tema, večna noč.

James Sibole se je dolgo boril sam s seboj, z usodo in s svojo ženo. Naposled sta se odločila za kirurški poseg. Ker je duševno in čutno življenje dveltnega otroka še zelo malo razvito, se je mali Mike nezavedno privadil gle-

Čeljske bodice

STRAHOVI

Pred polnočjo, da ne straši, ljudje so včasih govorili. Pred blokom C na Dečkovi že pred deseto so zgrnili

se strahovi nad ljudi, ki drznili pred hišni svet prinesiti so cel kup reči; kaj ni prav — a kaj nared.

Zato, kdor »židane« je volje in strah ni zlezel mu v kosti; pometaj prej pragove svoje — potem pri drugih jih umij!

BODICI V »SKRIPCIIH«

Kdajkoli srečam ga, prebada grozeče me z očmi nekdo... Mar jaz sem kriv, da se neroda je z avtom zaletel v drevo.

Kako dolgo je pes človekov prijatelj...

Vsi ljudje smo si edini, da je pes res pravi, zvesti prijatelj, ki tudi v nesreči ne zapusti gospodarja; saj po tem tudi sodimo o dobrem in slabem prijatelju. V Ljubljani večkrat vidim slepega moža, ki stopa poleg svojega psa, ki ga varno vodi po prometnem mestu. Ko prečkata cesto se pes ustavi, skoraj bi rekel pogleda levo in desno, in če je prehod varen, nadaljuje pot. Pametna in zvesta žival, res.

Kako dolgo pa je od tega ko je človek udomačil psa? Paleontološka izkopavanja v bližini nekega švicarskega jezera so pokazala, da je prijateljstvo med človekom in psom že prastaro. Našli so ob ognjiščih takratnih prebivalcev polno obglodanih in zdrobljenih kosti, ob grobovih pa tudi prenekatero pasjo lobanjo. V novejšem času so znanstveniki ugotovili, da je človek udomačil psa nekako pred 10.000—12.000 leti v dobi, ki jo imenujejo mesolitik. Zgodilo pa bi se to nekje v severni Evropi.

Bolj sporno je vprašanje, kdo je bil prvi prednik današnjega psa. Nekateri trdijo, da je to volk, drugi da je šakal. Novejše pa je mnenje, da sta kar oba soudeležena pri tem. Do današnje oblike in do številnih ras (200) pa je prišlo z razvojem skozi dolga tisočletja. Obenem je pes ena najstarejših živali, ki jo je človeku uspelo udomačiti, saj je ostale udomačil mnogo pozneje; goved okrog 4000 p. n. št., košček okrog 3000, svinjo med 5000 in 2000, mačko pa okoli 2000 p. n. št.

V EGIPTU SO ODKRILI PET RUDNIKOV ZLATA

Kairski list »El Masa« je objavil pred nedavnim vest, da so v puščavi blizu Rdečega morja našli pet zelo bogatih rudnikov zlata. Po koščkih stekla, ki so jih našli v rovih sklepajo, da so v teh rudnikih kopali zlato že v starem veku. Vhod v te rudnike so bili stoletja polkriti s puščavskim peskom.

— So vam všeč zavese, gospod paznik? — ?!

Kam s starimi avtomobili?

Za Ameriko je postal ta problem zelo pereč. Na vse mogoče načine si prizadevajo, da bi izrabljeni avtomobili ne zavzeli preveč prostora na avtomobilskih pokopališčih. Nekje v Texasu so celo regulirali obrežje neke reke s »starimi« škafli, ker je bilo to baže ceneje, kot če bi jih zavarovali z vrečami peska. Zgornja slika pa nam kaže, da so jih na »pokopališčih« morali začeti zlagati v visoke kupe. Sicer pa, kje piše, da ta slika ni nekoliko pretiran simbol razvoja tehnike v Ameriki?

FILM

Presenečenje, razočaranje in preveliko pričakovanje

To smo doživeli pretekli teden pred filmskimi platni celjskih kinematografov.

Rusi so v svojem Othelu presenetili vsakega, ki ni podlegel zgrešenemu in preveč posplošenemu mnenju, da boljšega od Orsona Wallesa ni. Od ameriške priredbe Othela se ruski v mnogem razlikuje, tokrat v korist na boljši strani. Rusi so ostali vernejši Shakespearu, saj menda niso izpustili niti enega verza, v igri in režiji pa se enakovredno kosajo z najboljšimi ameriški umetniki. Presenečenje pa ni bilo samo s te strani. Tudi barve, zgradbe in kostumi so bili v tem filmu kar »ameriško razkošni«. Temu filmu bi bilo težko pripisati kakršenkoli spodrsalaj. Rusi so dokazali, da so v filmih te vrste med vodilnimi v svetu.

Razočaranje pa je prinesel češki film »Pot v prazgodovino«. Ze kombinacija realnosti in pravljicnosti fabule ni posrečena. Doživljaji štirih malih popotnikov v prazgodovino bi bili verjetno veliko bolj podkrepilni, če bi producenti

ne težili preveč po realnosti. Mogoče bi bilo boljše, če bi prizore srečanj z prazgodovinsko favno rešili enostavno z risarskimi vložki, kajti nagačene živali so bile strašansko okorne, njihovih pravih velikostnih razmer pa le niso uspeli prikazati. Filmskemu triku Čehi, kot izgleda, niso preveč dorasli. Semalec je izgubil večkrat oblast nad perspektivo; na primer prizori z mamutom, kadar ga gledalec vidi v prvem planu, so dajali videz slonovega mladiča, če pa so bili dečki in prvem planu, pa veličana.

Ameriški film »Brodwayska uspa-vanka« ni opravičil tistega pričakovanja, ki ga je povzročila reklama. Ni bil niti izrazit glasbeni film, kateremu naj fabula služi za okvir, niti zgodba, ki naj govori o glasbenih umetnikih. Od običajnih revijskih filmov se razlikuje samo po nekoliko močnejši poudarjeni vodilni niti, ki doseže dramatski višek v prizorih med materjo in hčerko, ki ju moderen način življenja postavi nasproti skoraj kot tujci.

Mali ljudje v velikem filmu

Te dni je v kinu Metropol na spored italijanski umetniški film PLASČ, ki ga je režiral po noveli N. V. Gogolja (»Sinjel«) Alberto Lattuada. Lattuada je pred tem režiral že vrsto uspešnih filmov, v katerih je umetniško naslikal galerijo tipov s province, z vsemi njihovimi skrbmi in težavami.

Vendar »Plasč« v mnogočem prekaša filme »Brez milosti« in »Mlin na reki Po«, kljub temu da je ostal režiser zvest ideji Gogoljevega Plasča, v katero je prepletel še vrsto malih, na videz nepomembnih, toda bogatih prizorov. Morda ni samo slučaj, da je to dogajanje preneseno v Italijo, v deželo, kjer še vedno prevladuje korupcija, kriminal in beda malih ljudi (sicer pa bi se lahko kaj takšnega dogodilo tudi marsikje drugje).

Pisar Carmine De Carmini, siromak z večno ukrivljenim hrbtom, gre preko vseh ponižanj in razžaljenj z vdano

posmehljivim izrazom. Vedno znova pada v zasmeh, v nemilost pri velikih ljudeh, toda v njem je ena sama želja: rad bi si kupil nov plašč. Ko se mu to posreči, se ves spremeni, življenje ima zanj večji smisel. Zdi se mu, da postaja enakovreden »velikim« in poskuša pomagati tistim, ki so še siromašnejši in brez vseh pravic. Toda pri tem se samo osmeši in ne doseže ničesar, tudi v nesrečni ljubezni ne. Ko mu ukradejo plašč, zanj življenje nima pomena. V tem je pravzaprav tragedija majhnega človeka. Renato Rascel, pisar De Carmini, je z izrednim posluhom za neprozorno preprostost odigral vlogo človeka, ki živi, ker mu je pač tako namenjeno in se vse življenje bori za uresničenje svojih drobnih želja.

Plašč je bil nagrajen na V. festivalu v Cannesu in je šel, vsaj po Sloveniji, skoraj neopazno prek platen. Precej žalostno, toda taka je mnogokrat usoda umetniških filmov pri nas.

V NEKAJ VRSTAH

BRIKETI IZ ŽAGOVINE IN OBLOVINE

V Stuttgartu so nedavno pokazali stroj, ki brez vsakih lepiljivih snovi stisne žagovino in oblovino v lesene briquete. V eni uri predela iz dveh kubičnih metrov odpadkov okoli 200 kg lesenih briкетов. Stroj je prevozen in ga lahko uporablja več koristnikov. Upravlja ga en človek.

ZLOŽLJIVI HELIKOPTERJI

V Kaliforniji so začeli proizvajati nove helikopterje, ki so težki le 130 kg in se dajo razstaviti. Tak helikopter v miniaturi lahko sestavi en sam človek v desetih minutah. Uporabljali jih bodo za gorsko reševalno službo, za raziskovalce pustinj ter za mornarje, ki so ob brodolomu »pristali« na otokih, ki so nepristopni večjim avionom. Ti helikop-

terji so pripravljeni zategadelj, ker se lahko spustijo ogroženim v posameznih delih.

STODVELETNI NA SMUČEH

Vincenzo Tocca iz Astlia v Italiji je letos praznoval 102. rojstni dan. Da bi dokazal svojim prijateljem in znancem,

da je še čil in »mlad«, si je navezal smuč in se z njimi spustil po precej strmem bregu. Vsa stvar se je končala tako, da se je »junaški« smučar zaril

z glavo v snežni zamet, od koder so ga izvlekli nepoškodovanega. Rekel je, da je mnogo pametneje sedeti doma in izpiti kakšno čašico več za praznovanje 102. rojstnega dne.

KOLIKO JE URA V VSEMIRJU?

Za bodoče vsemirske potnike bo vprašanje, če v vsemirju čas poteka hitreje kot na zemlji, zelo važno. Teorija o težji, ki jo je postavil znanstvenik Albert Einstein pravi, da čas v vsemirju poteka hitreje kot na zemlji. To Einsteinovo teorijo bodo preverili v naslednjih letih, ko bodo prvi zemeljni sateliti obkroževali zemljo. V satelitu, ki bo poslan v atmosfero že prihodnje leto, bo tudi atomska ura. Enaka ura bo tudi na zemlji in obe bosta pred odletom satelita do milijoninke sekunde enako uravnani. Če je Einsteinova teorija točna, bo atomska ura v satelitu v atmosferi hitreje tekla.